

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ С.І. Сидоренко
« _____ » _____ 2021 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
(ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – АНГЛІЙСЬКА»

Тема: *СЛОВО-ОБРАЗ «ЖІНКА» В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ
МЕДІАДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ)*

Виконавець: студентка групи ФЛ-201«М» ЯРМАК ОЛЕКСАНДРА СЕРГІЇВНА

Керівник: канд. філол. наук, доцент СВІРІДОВА ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Нормоконтролер: _____ (Кондратенко Юлія Вікторівна)

Київ 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра англійської філології і перекладу

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

С.І Сидоренко

« _____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломної роботи

Грмек Александр Сергеевич
(прізвище, ім'я, по батькові випускника в родовому відмінку)

1. Тема дипломної роботи Слово-образ „жінка“ в сучасному англійському метаурисурсі (на матеріалі позитивних фраз)

затверджена наказом ректора від « _____ » _____ 2021 р. № _____

2. Термін виконання роботи: з 18.09.2021 по 05.12.2021

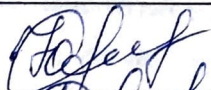

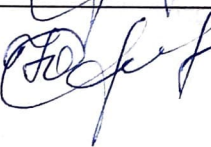
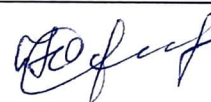

3. Вихідні дані роботи: Слово-образ – це категорія зображення картини дійсності у словесній реченні, яка реалізується у мові за допомогою лексико-стилістичних засобів, зокрема епітетів та метафор. За допомогою лексико-стилістичних засобів було аналізовано слово-образ „жінка“ в сучасних та різних позитивних фразових

4. Зміст роботи: Розділ 1. Слово-образ „жінка“ у позитивних фразових; Розділ 2. Методичне розуміння слово-образу „жінка“ на матеріалі позитивних та різних позитивних фраз у сучасному англійському метаурисурсі; Розділ 3. Слово-образ „жінка“ крізь призму англійських позитивних фраз.

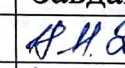

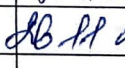
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу:

Додаток А, Деякі картини віслюкового співвідношення лексико-стилістичних засобів на позитивне образу „жінка“; Додаток Б „Метафори на позитивне образу „жінка“ з позитивними та негативними конотаційними значеннями; Додаток Г; Додаток Д; Додаток В; Додаток Е

6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1	Підготувати та узгодити розширений план-конспект дипломної роботи.	до 18.10	
2	Підготувати чорновий варіант роботи	до 18.11	
3	Урахувати рекомендації наукового керівника, опрацювати та внести результати додаткових досліджень, що проводилися під час переддипломної практики, підготувати чистовий варіант роботи.	до 26.11	
4	Оформити чистовий варіант роботи та подати його науковому керівникові для підготовки відгуку та організації рецензування.	до 05.12	
5	Подати роботу до комісії з попереднього захисту дипломних робіт.	до 10.12	
6	Подати остаточний варіант роботи в оправі, а також повний пакет супровідних документів на випускову кафедру.	за тиждень до початку роботи ЕК	

7. Консультація з окремого(мих) розділу(ів):

Назва розділу	Консультант (посада, ПІБ)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ I	доц. Свєридова Н.О.	18.10.21 	18.10.21
Розділ I-II		20.10.21 	26.11.21

8. Дата видачі завдання: «18» листопада 2021 р.

Керівник дипломної роботи

(підпис керівника)

(П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання

(підпис випускника)

(П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота «СЛОВО-ОБРАЗ «ЖІНКА» В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ)»: 97 с., 5 рис., 4 табл., 2 графіки, 92 літературних джерел.

Об'єкт дослідження: слово-образ «жінка» у сучасному англomовному медіадискурсі на матеріалі політичних промов політикинь (Гіллари Клінтон, Александрія Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі, Мішель Обама) та політиків (Барак Обама, Джиммі Картер, Джо Байден та Білл Клінтон).

Мета роботи: дослідити лексико-семантичні та синтаксичні особливості репрезентації слово-образу «жінка» в сучасному англomовному медіадискурсі та розкрити відмінні та спільні риси образу в чоловічих та жіночих політичних промовах.

Методи дослідження: *метод суцільної вибірки*, який було залучено до добору фактичного матеріалу дослідження, а саме політичних промов; *методи операціоналізації понять* та *семантичного, контекстуального аналізу*, які були залучені до уточнення змісту понять слова-образу та медіадискурсу, встановлення взаємозв'язку між поняттями; *описовий метод* залучено до виявлення та опису лексико-стилістичних засобів для охарактеризування слова-образу «жінка», їх особливостей та мети використання; *індуктивний метод* залучено для виявлення та фіксації досліджуваних даних та надання загальних особливостей та висновків слово-образу «жінка» в англomовному політичному медіадискурсі; *класифікаційний аналіз*, який було залучено до виокремлення окремої класифікації досліджуваного явища, тобто словесних образів, на підставі позитивних та негативних конотативних значень; *метод кількісних підрахунків* залучено до розрахунків та організації частоти вживання лексико-стилістичних засобів та різновидів синтаксичних конструкцій на позначення слова-образу «жінка» в англomовному медіадискурсі.

Результати магістерської роботи рекомендується використовувати під час розробки практичних та теоретичних курсів із перекладознавства та загального мовознавства. Результати наукової роботи можуть стати допоміжним матеріалом для подальшого дослідження теми щодо слова-образу «жінка» та бути корисними при написанні курсових, дипломних та магістерських робіт.

СЛОВО-ОБРАЗ, МЕДІАДИСКУРС, ПОЛІТИЧНА ПРОМОВА, ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ, МОВНІ ЗАСОБИ

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Слово-образ «жінка» у політичних промовах	11
1.1. Поняття «слово-образ» у лінгвістичних дослідженнях.....	11
1.1.1. Слово-образ та його відмінність від художнього образу.....	12
1.1.2. Слово-образ «жінка» в сучасному розумінні.....	16
1.2. Медіадискурс як категорія комунікативно-інформаційного дискурсу.....	22
1.2.1. Поняття медіадискурсу та його зв'язок з іншими лінгвістичними науками.....	27
1.2.2. Медіадискурс у політичній сфері.....	29
Розділ 2. Методологія дослідження слова-образу «жінка» на матеріалі чоловічих та жіночих політичних промов у сучасному англomовному медіадискурсі	35
2.1. Методи дослідження та обґрунтування вибору матеріалів роботи.....	35
2.2. Лексико-семантичний аналіз слова-образу «жінка» у чоловічих та жіночих політичних промовах.....	40
Розділ 3. Слово-образ «жінка» крізь призму англomовних політичних промов	44
3.1. Лексико-семантичні особливості промов політиків та політикинь.....	44
3.2. Синтаксичні особливості промов політиків та політикинь.....	69
Висновки	78
Список використаних джерел	82
Додатки	94
Додаток А.....	94
Додаток Б.....	95
Додаток В.....	97
Додаток Г.....	97
Додаток Д.....	99
Додаток Е.....	100

ВСТУП

В сучасному світі досить жваво розвивається та дискутується тема «жінки», її місця у світі, її прав, її власної особистості. В англomовному просторі ця тенденція почала розвиватися з технологічним прогресом, глобалізацією та інтернаціоналізацією, що в свою чергу спричинило поширення тем гендерної рівності, фемінізму, «жіночого питання». Сьогодні все ще існують різні гендерні стереотипи, які заважають жінкам будувати кар'єру, оскільки суспільство закріпило для жінки роль матері, берегині домашнього вогнища та господарки. Медіадискурс охоплює праці Інтернет простору, преси, телебачення, тобто всього, що є загальнодоступним та публічним. Головною задачею медіатекстів являється не лише вплив на свідомість громадськості, а й установлення певного образу, концепції та його укорінення в повсякденне сприйняття. Тому, різні сфери діяльності, зокрема політична, використовують медіа простір для поширення суспільних рухів та створення певних образів.

Організація та структура політичних промов відіграє значну роль при створенні певного образу чи поширенні певної ідеї та думки. В політичних текстах застосовуються різні мовні засоби, які впливають на естетичне сприйняття інформації та збільшення зацікавленості. Медіа простір став ключовою ланкою в створенні та поширенні певного образу, особливо жіночого, створюючи та укорінюючи стереотипи позитивного та негативного характеру. Застосовуючи лексико-стилістичні засоби у політичних промовах, політики підсвідомо закріплюють певні ідеї та концепції в суспільстві.

Слово-образ «жінка» постає формою відображення світової картини дійсності у свідомості реципієнта, відтворюючи досвід навколишнього сприйняття дійсності людиною. Твори політичної тематики мають не тільки інформативний характер, але й наповнені унікальними мовними зворотами, що створюють естетичний вплив і є джерелом винятковості та збагачення мови. Дані засоби вираження є елементами оцінки, використовуються для вираження позитивного чи негативного ставлення до зображуваного. Чоловічі та жіночі промови наділені різноманітними мовними

засобами, що дозволяють охарактеризувати жінку, її становище та проблеми, з якими вона щоденно має справу.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю надання характеристики слова-образу «жінка» в сучасному англomовному медіадискурсі, її становища в різних сферах життєдіяльності, зокрема політичній, за допомогою інтерпретації лексико-стилістичних засобів та синтаксичної організації текстів. Своєчасність подібного дослідження визначається відсутністю наукових робіт пов'язаних з формулюванням слова-образу «жінка» у англomовній політичній сфері.

Метою виконання дипломної роботи є виявлення та аналіз лексико-стилістичних та синтаксичних особливостей політичних промов для охарактеризування слова-образу «жінка» в сучасному англomовному медіадискурсі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1. Проаналізувати наукову літературу з питань щодо поняття слова-образу та його відмінності від художнього образу;

2. Охарактеризувати слова-образу «жінка» у сучасному світі;

3. Проаналізувати поняття медіадискурсу, його зв'язок з лінгвістичними науками, та політичного медіадискурсу, їх характерні риси, а також засоби, якими послуговуються у своїх промовах політики та політикині;

4. Визначити лексико-стилістичні особливості чоловічих та жіночих політичних промов для охарактеризування слова-образу «жінка», частоту їх вживання;

5. Розглянути синтаксичну організацію політичних промов в англomовному медіадискурсі;

6. Розкрити відмінність та схожість образу жінки у промовах чоловіків та жінок;

Об'єктом дослідження є слово-образ «жінка» у сучасному англomовному медіадискурсі на матеріалі політичних промов політикинь (Гіллари Клінтон, Александрія Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі, Мішель Обама) та політиків (Барак Обама, Джиммі Картер, Джо Байден та Білл Клінтон).

Предметом дослідження виступають лексико-семантичні та синтаксичні особливості слова-образу «жінки» у політичних промовах як жінок так і чоловіків.

Матеріалом дослідження є політичні промови Гіллари Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі, Мішель Обама, Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона, які були взяті з офіційних Інтернет-порталів, зокрема CNN Politics, Archives of Women`s Political Communication, NPR, the Atlantic та The Guardian, ABC News, Time, The Carter Center та ін.

Методи дослідження. Вирішення поставлених завдань передбачає застосування таких методів дослідження: *метод суцільної вибірки*, який було залучено до добору фактичного матеріалу дослідження, а саме політичних промов; *методи операціоналізації понять та семантичного, контекстуального аналізу*, які були залучені до уточнення змісту понять слова-образу та медіадискурсу, встановлення взаємозв'язку між поняттями; *описовий метод* залучено до виявлення та опису лексико-стилістичних засобів для охарактеризування слова-образу «жінка», їх особливостей та мети використання; *індуктивний метод* залучено для виявлення та фіксації досліджуваних даних та надання загальних особливостей та висновків слово-образу «жінка» в англійському політичному медіадискурсі; *класифікаційний аналіз*, який було залучено до виокремлення окремої класифікації досліджуваного явища, тобто словесних образів, на підставі позитивних та негативних конотативних значень; *метод кількісних підрахунків* залучено до розрахунків та організації частоти вживання лексико-стилістичних засобів та різновидів синтаксичних конструкцій на позначення слова-образу «жінка» в англійському медіадискурсі.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження:

1. вперше охарактеризовано слово-образ «жінка» шляхом аналізу англійських чоловічих та жіночих політичних промов;
2. уточнено зміст понять «слово-образ», «політичний медіадискурс» як теоретичної основи дослідження;
3. виявлено розвиток теми щодо становлення слова-образу в сучасному англійському медіадискурсі.

Теоретичне значення роботи визначається тим, що результати проведеного дослідження уточнюють поняття слова-образу та засоби для позначення цього образу, а саме лексико-стилістичні засоби та синтаксичні особливості, на обраному матеріалі

дослідження. А також результати роботи уточнюють поняття політичного англomовного медіадискурсу та місце жінки на політичній арені.

Практичне значення роботи полягає в тому, що отримані результати дослідження можуть бути використані під час розробки практичних та теоретичних курсів із перекладознавства та загального мовознавства. Результати наукової роботи можуть стати допоміжним матеріалом для подальшого дослідження теми щодо слова-образу «жінка» та бути корисними при написанні курсових, дипломних та магістерських робіт.

Апробація отриманих результатів. Основні положення та результати дослідження були оприлюднені на: XXI Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки» за напрямком «Гуманітарні науки» (5-9 квітня 2021 р., м. Київ, Національний авіаційний університет); IV Всеукраїнському круглому столі з актуальних питань методики викладання іноземних мов, філології, культурології, педагогіки вищої школи (14-15 квітня 2021 р., м. Київ, Національний авіаційний університет).

Публікації. Основні результати дослідження відображені в 2 тезах у збірниках наукових праці:

1. Ярмак О.С. Слово-образ «жінка» в англomовному медіадискурсі. *Політ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки*: тези доповідей XXI міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених: [у 2-х т.]. Т. 1 (Київ, 5-9 квітня 2021 р.) / [ред. кол.: Н.В. Ладогубець, А.М. Кокарева та ін.]. Київ: НАУ, 2021. С. 96–98.

2. Свірідова Ю.О., Ярмак О.С. Синтаксична організація політичних промов в англomовному медіадискурсі (на матеріалі промов Гіллари Клінтон). *Роль іноземних мов у соціокультурному становленні особистості*: збірник наукових праць / за заг. ред. О.В. Ковтун. Київ: НАУ, 2021. С. 124-128.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і шести додатків. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок, з них 76 сторінок – основного тексту. Список використаних джерел налічує 92 позиції, з них 56 – наукові праці, 24 – довідкова література, 17 – джерела ілюстративного матеріалу. В роботі також представлені

шість додатків. Додаток А вміщує діаграму, яка ілюструє відсоткове співвідношення лексико-стилістичних засобів на позначення образу «жінка». Додатки Б, В, Г та Д представляють таблиці, які відображають метафори та епітети на позначення образу «жінка» з позитивним та негативним конотативними значеннями. Додаток Е демонструє візуальне представлення етапів роботи та методи дослідження на цих етапах.

РОЗДІЛ 1

Слово-образ «жінка» у політичних промовах

1.1. Поняття «слово-образ» в лінгвістичних дослідженнях

Навколишній світ різноманітний, наповнений різними предметами та явищами, які несуть не лише предметну, тобто зовнішню або свідому, інформацію, а й образну, тобто внутрішню або підсвідому. Питання щодо визначення поняття слова-образу є все ще актуальним. Значення слів є образи – у широкому, гносеологічному сенсі слова: подібності (відповідності) структури та стану психіки структурі та стану об'єктів як результати їх відображення у практичній перетворювальній взаємодії з ними та засоби практичної орієнтації в них [17, с. 6]. Для позначення поняття «слово-образ» у лінгвістиці використовують різні (частково синонімічні) терміни: лейтмотивні, опорні, наскрізні, концептуальні, тематичні слова, слова-символи, ключі-коментарії, слова-скріпи, слова-фаворити, тощо [76, с. 150]. А. Лурія стверджує, що «слово не тільки позначає предмет, а й виконує найскладнішу функцію аналізу предмета, передає досвід, який сформувався в процесі історичного розвитку поколінь» [81, с. 45].

Поняття образ має багато інтерпретацій, що зумовлено численними його осмисленнями різними науками [29, с. 114]. У філософії - це результат і форма відображення предметів і явищ матеріального світу у свідомості людини [86, с.435]. У мистецтві - це узагальнене художнє відображення дійсності, втілене у формі конкретного індивідуального явища [86, с. 412]. У психології образ - це комплекс взаємопов'язаних відчуттів, що репрезентує у свідомості людини предмет або явище з усіма його якостями, які сприймаються за допомогою органів чуття; образ є загальною картиною світу, представленою у свідомості людини, а також продуктом уяви [84, с. 246].

Образ являє собою абстрактне поняття, яке знаходить реальне втілення в мові та мовленні, а точніше, перегукується з мовленнєвою образністю [11]. Образний компонент значення слова - це закріплений за знаком узагальнений чуттєво-наочний

образ предмета, що позначається [42, с. 87]. Значення окремого слова саме собою є образ у гносеологічному відношенні, але не образ щодо наочності і тим більше художності [17, с. 5]. На думку В. Маслової, образ – «ще наочне уявлення про якийсь факт, вияв реального чи придуманого світу; поетичний образ виражається в художній формі, причому більшість рис такого образу внесені його творцем, домислені, ґрунтуються на асоціаціях» [55, с. 63].

В лінгвістиці зазвичай поняття «образ» пов'язують з образністю переносного значення зображуваного. В. Панфілов зазначає, що «у зв'язку з тим чи іншим словом у людини може виникнути чуттєвий образ предмета, але це завжди буде образ одиничного, індивідуального предмета, і в кожного слухача виникає образ різних предметів при вимові одного й того ж слова» [42, с. 87]. Тобто слово чи словосполучення, яке вже сформувалося через низку факторів суспільного характеру, може розумітися по-різному людиною, яка має також різний досвід, що сформувався схожими факторами.

1.1.1. Слово-образ та його відмінність від художнього образу

Чуттєвий фон слова є індивідуальним та суб'єктивним, та відчувається на емоційному рівні. Тим не менш, завдяки певним соціальним, політичним, культурним та іншим рухам устатковується понятійний образ предмета, який набуває більше стереотипного характеру. Наявність стереотипних образів у свідомості обумовлено тим, що образний компонент значення слова – як і значення загалом – формується не тільки на базі індивідуального досвіду суб'єкта, а й колективного досвіду [19, с. 90].

Художній образ є важливою категорією відтворення світу у творах мистецтва. Тим не менш, художній образ не лише відображає дійсність, а й має такі якості, як конкретність та емоційність [2, с. 59]. Тобто художній образ може пробудити у реципієнта, у його свідомості, конкретні почуття та спогади про різні види чуттєвості, які людина набуває протягом свого життя, та, які пов'язані з психологічним станом сприйняття дійсності. Всі ці ознаки є важливими для будь-якої мистецької праці, оскільки не лише образ, а й твір загалом сприймається як щось живе та багатогранне, та наповнене естетичною красою.

Художній образ – це образ, який створюється автором художнього твору з метою найповнішого розкриття описуваного явища дійсності [85]. Художній образ утворюється в уяві майстра слова чи художника у будь-якій формі. Автор втілює своє власне сприйняття світу в певний художній образ, який наділений духовністю, емоційністю та інтелектуальністю. Художній образ створюється автором для максимально повного опанування художнього світу окремого твору. За допомогою художніх образів читач розкриває картину світу, сюжетно-фабульні ходи й особливості психологізму у творі [43, с. 32].

У літературознавстві питання щодо місця художнього образу в науковій дисципліні все ще недостатньо вивчене через його багатоплановість. Категорію та специфіку художнього образу вивчали та описали в свої працях М. Бахтін, М. Білоус, Ф. Шелінг, О. Потебні та ін. М. Білоус стверджує, що художній образ є невід'ємною частиною мистецтва. Тобто дослідник визначає художній образ як форму мислення в мистецтві, художнє узагальнення, яке в конкретно-чуттєвій формі розкриває суть «зображуваного» [12, с. 60]. Художній образ відіграє роль важливого конструктивного елемента будь-якого твору мистецтва. Художній образ як одна з основних категорій створення мистецького твору несе в собі відбиток культури і змінюється відповідно до основних тенденцій та вимог суспільства [12, с. 63]. Характерною ознакою художнього образу є надання йому нових вигаданих особливостей.

У відповідності з концепцією І. Канта, художній образ ґрунтується на єдності почуттів і розуму: «дух в естетичному значенні є ніщо інше, як здатність зображення естетичних ідей; під естетичною ідеєю я розумію той зміст уяви, що дає привід багато думати, хоча жодна визначена думка, жодне поняття не можуть бути цілком адекватними йому... Власне, тільки в поезії ця здатність естетичних ідей може реалізуватися у повному обсязі» [49, с. 64]. Тобто за І. Кантом художній образ є доволі широким поняттям, воно наділене багатозначністю та утворюються в моменти певного відчуття та критичного осмислення цього образу.

А. Радугін визначає художній образ як «конкретно-чуттєве і в той же час узагальнене відображення життя, пронизане емоційно-естетичною оцінкою автора» [32, с.182]. Тим не менш, вітчизняний філософ зауважує, що цей образ є й певною формою мислення. Вітчизняний літературознавець Ю. Борєв вбачає в художньому образі метафоричну думку, котра може за допомогою одного явища розкривати інше. Філософ А. Мігуновий зазначає два підходи, за допомогою яких можна здійснити аналіз художнього образу як предмета вивчення. Перший підхід полягає у виявленні естетичних та художніх проблем а саме типізацію, узагальнення, умовність та особливості художнього образу. Другий підхід залучає до аналізу інші наукові дисципліни, такі як психологію та семіотику. В даному випадку художній образ буде вивчатися за межами художньої сфери.

Основні теоретико-літературні ідеї О. Потебні пов'язані із проблемою художнього образу, а саме його внутрішньою структурою. На думку Михайлини Коцюбинської, погляд на художній образ як на одну з форм пізнання, закономірну і необхідну в загальному розвитку людської думки, є найціннішим у всій філологічній концепції О. Потебні [50, с 148]. Визначний філолог обґрунтовує це положення насамперед на прикладі таких образних слів, якими є тропи [50, с 148]. Для вченого образне слово – не прикраса, а елемент художнього мислення, до того ж О. Потебня завжди послідовно обстоює художню необхідність образного мислення [24, с 47].

За концепцією М. Бахтіна існує три важливі положення щодо теоретичного аспекту проблеми художнього образу. Російський філософ та літературознавець чітко формулює проблеми співвідношення реальної і художньої дійсностей. Він наголошує на тому, що художній образ наділений творчою силою, яка здатна знищити реальну дійсність заради художньої. Також дослідник зазначає, що художній образ наділений вічним життям, тобто він може укоренитися у пам'яті реципієнта. І нарешті російський літературознавець вважає, що художній образ і поетична цілісність твору пов'язані між собою. М. Бахтін чітко визначає органічну єдність художнього образу і художнього цілого, котра цей образ репрезентує [4, с. 375].

У семіотичному аспекті художній образ сприймають як особливого носія необхідної інформації, який може чуттєво вплинути на сприймаючого. Художній образ наділений виховною функцією, а саме він впливає на розум та почуття людини, пробуджуючи в ній певні емоції та власне ставлення до зображуваних подій та явищ. Варто додати, що художній образ є активним засобом значеннєвої комунікації, яка може передавати інформацію щодо різних культур.

Розглянемо також літературознавчі концепції щодо проблеми художнього образу. Проблема образу у В. Беньяміна – це проблема певного поняття, що посідає місце між алегорією і символом [50, с.150]. В. Беньямін зазначає, що образ репрезентує пластичну тотальність: через окреме передається не просто загальне, а вся істина часу. Крім того, образне вираження передбачає не тільки гармонію між суттєвим і тим, що виражається, а й внутрішній сенс дійсності, наявність загального змісту в конкретному [50, с.150].

Р. Барт розглядає проблему художнього образу дещо інакше, демонструючи іншу концепцію художнього образу. Французький філософ та літературознавець стверджує, що «риторика образу, з одного боку, специфічна, оскільки на неї накладено фізичні обмеження, властиві візуальному матеріалові, а з іншого – універсальною, тому що риторичні «фігури» завжди утворюються за рахунок формальних відношень між елементами» [3, с. 316].

Художній образ втілює естетичні ідеї та ідеали, а також вміщує в собі цілісно-духовний світ автора. Слово-образ на відміну від художнього образу не несе в собі естетичного наповнення. Слово-образ не має на меті викликати у реципієнта відчуття прекрасного та естетичного задоволення. До того ж слово-образ має тенденцію виникати стихійно у свідомості людей. Їх формування пов'язане зі своєрідним освоєнням навколишнього світу: деякі риси та властивості притаманні словесному образу висвітлюють минулі уявлення людини, буквальний смисл яких із плином часу вивітрується [6, с. 23]. Образ - це форма відображення світу у свідомості та форми вираження ідей що існують у мозку людини іншими словами це категорія свідомості [29, с.116].

Інформація у словесному образі є завжди більшою за просту суму значень окремих компонентів, узятих поза контекстом [1, с. 48]. Для того, щоб образ уміщував певну інформацію для читача, до процесу сприйняття повинні залучатися естетичний і соціальний досвід читача [29, с. 116]. Система образів кожної епохи є певним кодом, знання котрого необхідні для сприйняття повідомлення [2, с. 48].

Таким чином, слово-образ постає формою відображення світової картини дійсності у свідомості реципієнта. Художній образ ототожнюється з естетикою; він може переосмислюватися, коли автор по-новому відображає картину світу. Слово-образ відтворює досвід навколишнього сприйняття середовища людиною, на відміну від художнього образу, який модифікує вже існуючі спостереження у творах мистецтва. Поняття слова-образу не ототожнюється з художнім образом, оскільки вони наділені різними специфічними рисами, та метод їх творення та сприйняття теж різняться.

1.1.2. Слово-образ «жінка» в сучасному розумінні

Кожне слово втілює в собі певний образ, який виникає через низку соціальних та культурних факторів, історичного підґрунтя та людського досвіду. Формування образу та його сприйняття в минулому відрізняється від сьогодення. Нове прогресуюче суспільство надає додаткових значень. У різні історичні періоди образ жінки формувався по-різному. Так, наприклад, в епоху Середньовіччя, у XVIII столітті Ж.-Ж. Руссо стверджував, що жінка створена так, що пасивність і несміливість є її «власною метою», що передбачає дітонародження в межах сім'ї, єдність якої залежить цілковито від її поведінки [35]. Тобто, про рівноправ'я мови навіть й не йшло, адже це вважалося загрозою стабільності у суспільстві та небезпеку громадській добродійності. У ці часи жінка вважалася суперечливою натурою, яка не наділена самостійністю, правоздатністю та авторитетом. Жіноча активність зосереджувалася в руках чоловічої влади. А. Шопенгауер вважав зростання впливу жінок у суспільстві вкрай небезпечним явищем і закликав обмежувати їх у правах [81, с. 304].

Одним з найдавніших питань є роль та місце жінки в суспільстві. Ще з історії ми знаємо, що жінки завжди мали менше можливостей для прояву здібностей, ніж чоловіки. Однією причиною для цього є ставлення соціуму до ролі жінки. Жінка може реалізуватись як особистість лише у материнстві та сімейному житті, а що стосується професійного росту та громадсько-політичної діяльності – вважається вторинним [7, с. 31]. Подібне ставлення до жінок є порушенням їх прав та знецінює її як частину громадськості.

У радянські часи жінка була образом працюючої матері, але на сьогоднішній день даний образ дещо відходить на задній план через появу нових життєвих стандартів, моральних норм та моделей поведінки. З'явилася велика кількість стереотипних найменувань та характеристик щодо самого слова «жінка». Згідно Ю. Масловій, українській дослідниці гендергетики, у науково-філософських, соціологічних та психологічних дослідженнях моделі конструювання гендерної ідентичності, сучасні жінки визначаються виявом стереотипів: Берегині, Барбі, Ділової жінки, Феміністки [34, с. 2].

В основі створення соціального стереотипу лежить психологічний феномен генералізації, узагальнення, схематизації досвіду [92]. О. Кісь, українська дослідниця жіночого питання та історії, зазначає, що «образ Берегині був сконструйований цілком штучно на самому початку незалежності, і його появою та стрімким поширенням завдячуємо насамперед творчості письменників» [19]. Стереотип Барбі виник на теренах мас-медіа, де пропагується та насаджуються жорсткі рамки краси та поведінки [34, с. 4]. Інший стереотип, образ Ділової жінки, акумулював у собі риси переважно образу Берегині і дещо взяв від Барбі: сучасна ділова жінка на сторінках мас-медіа – це особистість з красивими жіночими рисами, наділена розумом та безліччю вмінь [34, с. 4]. Образ Феміністки, жінки, яка бореться за рівноправ'я гендерного устрою, в сучасному світі відіграє досить важливу роль. Адже даний рух надає нового значення слову «жінка».

Сучасні революційні рухи щодо прав жінок створюють новий образний фон та додають нових конотацій слову «жінка», створюючи як позитивну, так і негативну

характеристику. Сприйняття такого образу в певному контексті залежить й від самої людини, її принципів, досвіду та світосприйняття. Сьогодні жінка часто має вищу освіту, спроможна забезпечувати себе та свою сім'ю, може успішно займатися управлінською діяльністю та організовувати і планувати свій життєвий простір [27, с. 547] . Дані привілеї здобувалися протягом великого періоду часу, десятиліть, особами, які не були байдужими до власного життя та життя своїх близьких. Така мотивація зробила значний поштовх у зміні життєвих орієнтирів більшості населення різних країн.

Асоціативний портрет слова «жінка» досить багатогранний, адже в будь-якій сфері суспільної діяльності жінки мають вже сталий образ. Даний образ відбивається перш за все в тих сферах, де певна професія не підлягає так званій «жіночій професіональності». Л. Магдюк вважає, що «саме професійний підхід повинен стати основою відбору жінок для політики і керівництва великих компаній» [79].

Протягом усієї історії багато людей висловлювали думку, що жінка є людиною абсолютно рівною стовно чоловіків та має власні права. Офіційно фемінізм почав своє існування в Ісландії, одній з найпередовіших країн з прав людини на даний момент [16]. Вже 1915 року, у розпал руху суфражисток (від французького *suffrage* — виборче право), ісландські жінки домоглися права голосу [16]. Тим не менш, в політичній сфері не дуже квапилися обговорювати питання щодо жіночих прав. У парламенті лише 5% місць займали жінки порівняно з приблизно 20% відсотками в інших скандинавських країнах [16].

Жінок це, звичайно, не влаштовувало і одного дня 90% ісландок не вийшли на роботу [16]. Цей день відомий в історії як «Жіночий вихідний». В той день жінки зібралися на площах, дивилися фільми про суфражисток та виступали з промовами. Чоловіки ж були змушені взяти з собою дітей, бо ясла та дитячі садки були закриті [16]. Після цього переломного моменту за п'ять років президентські вибори виграла Вігдіс Фіннбогадоттир — перша європейська жінка-президент [16]. Тим не менш, по всьому світу до цього дня жінки досить слабо були представлені та приймали активну роль у політичній сфері.

Друга хвиля фемінізму припадає на 1960-ті завдяки сміливій роботі французької екзистенціалістки Сімони де Бовуар «Друга стаття» [16]. Книга стала яскравим продовженням ідей суфражисток, а жінки, натхненні Бовуар, почали боротися за рівноправність жінок у сім'ї та на роботі [16].

Варто зазначити, що фемінізм не виступає за приниження чоловічих прав, проти дітей чи шлюбу. Головною ціллю даної течії є рівноправне відношення до обох сторін, поважливе ставлення один до одного та розширення жіночих прав до рівня чоловічих.

У II половині XX ст. було досягнуто значного прогресу у скороченні гендерної нерівності в економічному, політичному, соціальному та культурному житті суспільства [75, с. 209]. Тим не менш, для охарактеризування жінки-політика часто беруть до уваги не її досягнення, а її особисті риси. Тобто сучасне суспільство знаходиться ще на етапі надання рівних можливостей, але критика все ще залежить від гендерної приналежності.

Суспільство досить пам'ятає відомі жіночі імена з історії мистецтва ібо іншої сфери життєдіяльності. Однією з головних причин цього була відсутність доступу до мистецької освіти. Жінки крок за кроком відвойовували своє право. Таким чином, першими активно почали діяти суфражистки Великобританії [33]. Наступний етап становлення жінки в мистецтві на серйозному рівні відбувся лише в другій половині XX століття [33]. Хоча відомі мисткині й виплекали себе самі, пройшовши крізь великі випробування та жертви, суспільство весь час дискутувало щодо питання: «Жінка може створити шедевр чи вона лише посередність?» [33].

В світовому літературному середовищі існувала подібна ситуація щодо жіночого прояву в даній сфері. Молоду дівчину-літераторку (найчастіше поетку) сприймають як ніжну істоту, що абсолютно нічого не тямить у мистецтві і здатна лише тоненько квилити про нерозділене кохання [33]. Не всі чоловіки в літературному середовищі були здатні адекватно оцінити та прийняти той факт, що дівчина могла написати пистойні вірші; чоловіки вважали це за виклик. Коли письменниця переживає стресовий період заміжжя й народження дітей і після цього

творчо не згасає, а продовжує працювати в даній сфері, то, як правило, вона писатиме високоякісні твори та у випадку успіху, вона матиме можливість друкувати свої роботи в хорошому видавництві.

Медіа простір став ключовою ланкою в створенні та поширенні певного образу. Мас-медіа систематизує та увіковічує певні стереотипи у платформі, де відбуваються постійні суперечки щодо охарактеризування певного явища, оскільки інформація не завжди може відповідати реальності. Стереотипи суспільної думки формуються і закріплюються засобами і середовищем самого спілкування, у тому числі мас-медіа [28, с. 8]. Процес трансформації ідентичності сучасної жінки є одним із наслідків цивілізаційних змін, серед яких формування медіа культури відіграє значну роль [27, с. 2]. К. Уоллерстайн зазначає, що медіа демонструє нам «ідеали жіночності, які необхідно наслідувати» [89, с. 117].

У сучасному світі ми все ще можемо спостерігати традиційну ситуацію, коли жінці відводять не роль творця, а роль музи [33]. Таке ставлення в суспільстві досить романітизоване та до вподоби багатьом жінкам. Жінку в мистецтві ніби звеличують до ролі ідеалу, божества, але насправді – це кайдани, яких важко позбутися [33]. Таким чином, жінку сприймають не як рівноцінного товариша по творчій сфері, талановитого майстра, а як гарну оболонку, яка не здатна створити чогось нового та унікального.

Тим не менш, жінки стикаються з труднощами не лише в творчій сфері через банальні причини, вони стоять перед обличчям так званої «подвійної зміни», тобто поруч із професійними проблемами існують ще й побутові. Ще з історії склалася ситуація, що більшість чоловіків менше часу приділяють хатнім справам та вихованню власних дітей; даний обов'язок перекладався на плечі жінки. Це створило умови, де у чоловіків є більше вільного часу, а жінки мають піклуватися щодо обидві сфери та змушені обирати.

Спостерігаючи за виставками та експозиціями, можна зробити висновок, що мистецтвом займаються більше жінки, ніж чоловіки [33]. Хоча здіблішого успіху досягають чоловіки, оскільки жінок у даній сфері просто відсіюють. Також,

причиною цього є те, що жінок сприймають як аматорів. У випадку, якщо взяти Національну спілку художників України, то за статистикою на десять чоловіків припадає лише дві-три жінки. Варто додати, що за всю історію аукціону саме чоловічі роботи були найдорожче продані.

У більшості телевізійних рекламних роликів жінка зображується в образі споживачки, переважно домогосподарки або дівчини-секретарки, що покликані створити всі умови для повноцінної діяльності та відпочинку чоловіка-працівника, підприємця чи бізнесмена [90].

Досить часто у засобах масової інформації своїх політичних і державних діячів, а подекуди жінок-активісток у неї заклики про необхідність повернення жінки у сім'ю, оскільки головне її призначення - бути берегинею домашнього вогнища, а не працювати робити й кар'єру [90].

В сучасному світі спостерігається зростання активності жінок в різних сферах життєдіяльності. Відбувається процес становлення масових жіночих організацій, збільшується кількість недержавних жіночих об'єднань [80]. Існують різні причини створення об'єднань. Діапазон їхніх інтересів і діяльності дуже широкий: від клубів за інтересами до спроб впливу на реальну політику [80]. Вони беруть активну участь в соціальних заходах з метою поширити інформацію щодо соціальних проблем. Роль жінки з кожним роком все зростає, тим не менш, й зростає рівень її відповідальності, адже чим більшою владою наділена особистість, тим більшу відповідальність вона несе. Поглиблюється співпраця із цих питань жіночих організацій із парламентом, іншими державними структурами [80].

Для того, щоб досягти гендерної рівності між чоловіками та жінками, суспільству потрібно буде здійснити ще колосальну працю впершу чергу над собою. Але оптимізм молодих представниць слабкої статі щодо їх ролі в суспільстві говорить про те, що це питання вирішиться швидше, ніж ми цього чекаємо [80]. Потужна спільнота таких жінок вже поступово змінює громадську думку і усталені гендерні звичаї. У родині жінки молодого покоління домагаються рівності, коли мова заходить про домашні обов'язки [80]. З огляду на силу і міць, яку жінки молодого покоління Z

і мілленіалів вкладають в боротьбу за свої права, їх не можна скидати з рахунків, як споживачів [80].

Питання умов праці жінок, матеріального рівня, побуту, відпочинку, правового захисту, участі в управлінні, охороні здоров'я, материнства, не можуть і не повинні бути турботою лише представниць «прекрасної статі» [80]. Вони визначають рівень держави, культуру нації, а тому потребують адекватної оцінки, ставлення, розв'язання [80]. Активне залучення жінок до всіх процесів життєдіяльності держави сприятиме більш успішному проведенню демократичних перетворень в світі [80]. Здійснення державної політики щодо поліпшення становища жінок та запровадження механізму її реалізації дозволить створити рівні можливості для жінок та чоловіків, всебічного розвитку особистості [80].

Таким чином, образ жінки укорінився в мас-медійному просторі як образ красивої «оболонки» або матері. Але в той же час спостерігається тенденція надання нового опису жінки, як ділової та сучасної, яка «розбиває скляну стелю» (“glass ceiling” – це поняття, що стосується неможливості отримання високої посади через гендерну нерівність). Соціальні, культурні та історичні фактори впливають на створення образу жінки, а отже асоціативний ланцюжок до слова-образу «жінка» нині збільшується.

1.2. Медіадискурс як категорія комунікативно-інформаційного дискурсу

Для того щоб відповісти на питання щодо визначення поняття медіа-дискурсу потрібно спочатку визначити та зрозуміти саме поняття дискурсу. Гуманітарні науки допускають множинність визначення даного поняття. Розбіжності в підходах зумовлені як історично (становлення наукової галузі об'єктом якої є текст), так і складністю, багатогранністю комунікативних одиниць вищої єдності [23, с. 111].

Термін «дискурс» увійшов до термінологічного апарату лінгвістики на початку 50-х р.р. ХХ ст. у значенні «будь-який фрагмент мови, довший, аніж одне речення, що має певну форму організації зв'язності та єдності» [56, с. 2]. Поняття дискурсу є дуже містким, що включає широкий спектр характеристик як лінгвістичної, так і

екстралінгвістичної властивостей, які дозволяють розглядати його як продукт мовної дії з властивою йому смисловою однорідністю, актуальністю (доречністю), належністю до певного контексту, жанровою та ідеологічною приналежністю, а також співвіднесеністю з цілим шаром культури, соціальної спільності і навіть із конкретним історичним періодом.[48, с. 26].

М. Стаббс виділяє три основні характеристики дискурсу:

1) у формальному відношенні – це одиниця мови, що перевищує за обсягом речення;

2) в плані змісту дискурс пов'язаний з використанням мови в соціальному контексті;

3) за своєю організацією дискурс є інтерактивним, тобто діалогічним [92, с. 189].

П. Серіо виділяє 8 значень терміну «дискурс»:

1) еквівалент поняття «мовлення»;

2) одиниця, що за розмірами перевищує фразу;

3) вплив висловлювання на його одержувача з врахуванням ситуації висловлювання;

4) бесіда, як основний тип висловлювання;

5) мовлення з позиції мовця на протипагу оповідання, яке таку позицію не враховує;

6) вживання мовних одиниць, їх мовленнєву актуалізацію;

7) соціально чи ідеологічно обмежений тип висловлювань (напр. політичний дискурс);

8) теоретичний конструкт, призначений для вивчення умов продукування тексту [18, с. 190].

Про велику зацікавленість до даного явища свідчать наукові праці таких вітчизняних та зарубіжних дослідників, як Ф. Бацевич, В. Дем'янова, М. Полюжин, Ю. Колісник та інші. Ю. Колісник надає таке визначення поняття «дискурс»: «Дискурс — складне комунікативне явище, яке охоплює й соціальний контекст, що створює уявлення як про учасників комунікації, так і про процеси творення й

сприйняття повідомлення» [23, с. 114]. М. Полюжин вважає, що «дискурс – ситуативно обумовлена інтерсуб'єктна мовленнєворозумова діяльність, спрямована на взаємну орієнтацію у життєвому просторі на основі надання мовній формі семіотичної значущості» [87, с. 11]. Характерними ознаками визначення поняття «дискурсу» різними науковцями є його комунікативна, мовленнєво-розумова спрямованість та текстова наповненість. Ю. Руднева зазначає, що дискурс – це такий вимір тексту, взятого як ланцюг/комплекс висловлювань (тобто як процес і результат мовного (комунікативного) акту), який передбачає в собі синтагматичні та парадигматичні відносини між утворюючими систему формальними елементами та виявляє прагматичні ідеологічні установки суб'єкта висловлювання, що обмежують потенційну невичерпність значень тексту [41, с. 27].

Виникнення нового виду дискурсу, який називають медіадискурс, медійний дискурс або дискурс ЗМІ, обумовлене тенденціями інтернаціоналізації і глобалізації, розвитком сучасних телекомунікаційних технологій в світовому співтоваристві [39, с. 22].

Проблема медіадискурсу широко досліджувалася та обговорювалася такими західними вченими, як Дж. Оруелл, Т. ван Дейк та ін., а зацікавленість до його вивчення не слабшає й на сьогоднішній день. Незважаючи на той факт, що сам термін «дискурс» до цього часу не отримав чіткого і однозначного визначення, вже з'явився новий термін «медіадискурс» (і відповідно нова галузь досліджень – медіалінгвістика), який також має різні тлумачення [39, с. 24]. На сьогоднішній день поняття дискурсу і низки споріднених йому понять нерідко вживаються як взаємозамінні.

Дискурс мас-медіа чутливий до контексту актуального соціального буття, позначеного соціальним фактом, а також до контексту актуальної ідеології [39, с. 25]. Даний дискурс спрямований на суспільну свідомість та вплив і формування актуальної суспільної думки.

Мас-медійний дискурс відрізняється специфічною, масовою аудиторією і, відповідно, «усередненістю» (і в цьому сенсі спрощеністю) свого коду, що працює в

режимі когнітивно-аксіологічних смислів – понятійних (ідентифікують), метафоричних, образно-символічних і ціннісних [39, с. 25]. Поняття «мас-медійний дискурс» відноситься до проблемного поля масової комунікації як процесу обміну інформацією між усіма суб'єктами суспільства, націленого на формування громадської думки з приводу соціально значущого фрагмента соціального буття [39, с. 25]

Масова комунікація, спрямована на широку аудиторію, являє собою соціально обумовлене явище з основною функцією впливу через смислову і оцінну інформацію [39, с. 26]. Масова комунікація як вид мовленнєвої діяльності є соціально обумовленим процесом, в якому ця функція актуалізується за допомогою різних комунікативних засобів і каналів [77, с.156].

Розгортання дискурсу передбачає фокусування уваги мовців не лише на лінгвістичних факторах перебігу комунікації, але й на різноманітних екстралінгвістичних чинниках, з якими вони перебувають у тісному взаємозв'язку, умовами протікання процесу комунікації та каналами передачі необхідної інформації, серед яких чільне місце посідають засоби масової інформації (ЗМІ) [26, с. 2]. Під останніми традиційно розуміють «технології та інститути, через які централізовано розповсюджується інформація та інші форми символічної комунікації великим, гетерогенним і географічно розпоросеним аудиторіям; це одна із суттєвих форм розповсюдження і буття масової культури [91]».

Однак, помилковим є розгляд масмедій лише як знаряддя масової культури. Видається доцільним розглядати їх удвох ракурсах:

- 1) як інструмент передачі знань чи інформації загалом;
- 2) як сукупність знаків семіотичної системи, за допомогою яких відбувається кодування такої інформації (арсенал друкованих, аудіо, відео, електронних ресурсів, які формують єдиний інформаційний простір [26, с. 2].

Ключовими характеристиками інфосфери виступають:

- 1) відображувальна (здатність відображувати те, що відбувається в навколишньому середовищі),

2) організуюча (структурування потоку інформації);

3) формуюча (здатність впливати на формування суспільної думки та власної оцінної сфери) [26, с. 3].

Проходячи крізь призму мас-медіа, подія реального світу отримує вербальну репрезентацію у якості комунікативної події, що контролюється суб'єктивними авторськими інтенціями, конструюється ЗМІ та характеризується наявністю певної внутрішньої структури [26, с. 3].

Тобто від тієї чи іншої інтерпретації, представленій в мас-медіа, залежить, чи потрапить певна інформація в фокус суспільної уваги і знайде соціальний статус. Характер відбору та подачі матеріалу, їх значущість визначаються соціальною позицією мас-медіа та специфікою цільової аудиторії.

Таким чином, дискурс являє собою соціально детермінований процес породження, об'єктивації і трансляції в сукупності притаманних йому текстів соціально значущих змістовних форм, що відбивають особливості відтвореної свідомості. Дискурс як комунікативно-когнітивний феномен задає спосіб і характер уявлення і оперування інформацією, а також характер і номенклатуру відтворюваних їм змістовних форм, тобто організованих і ціннісно орієнтованих сукупностей смислів, звернених в своїй буттєвості до соціальної практики, соціальної пам'яті (традиції) і уяви.

Мас-медійний дискурс – це когнітивно-прагматична середовище, що реалізує свою сутність за допомогою виробництва і трансляції на широку аудиторію оціночних смислів та ідеологем, а також за допомогою іменувань та метафоричної інтерпретації фактів соціального буття [13, с. 77]

Отже, дискурс мас-медіа – це соціально-когнітивний і соціальнорегулятивний механізм, який безпосередньо спрямований як на соціальне самопізнання, так і на соціальне конструювання, а також на об'єктивацію і моделювання суспільної свідомості і громадської думки за допомогою виробництва, тиражування і регулярної доставки широкій аудиторії соціально значущих змістів і оцінок.

1.2.1. Поняття медіадискурсу та його зв'язок з іншими лінгвістичними науками

В умовах сучасного суспільства, де головною рушійною силою є інформація, ключовим видом дискурсу, що реалізує рух соціальної думки і формує концептуальну картину світу людини, є мас-медійний дискурс, який ще називають медіадискурсом [30, с. 137]. Поняття медіадискурсу є похідним від загальної концепції дискурсу і становить сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації в усьому розмаїтті і складності їх взаємодії [14, с. 21]. Його розвиток пов'язаний з технологічним прогресом, глобалізацією та інтернаціоналізацією. Медіадискурс у фокусі досліджень таких науковців, як В. Костомарова, С. Потапенко, М. Желтухіной, Ю. Шепель, А. Белла, М. Монтгомері, Н. Фейрклафа, Р. Фаулера та ін.

Медіадискурс – це специфічний мовленнєво-мисленнєвий вид діяльності, характерний виключно для інформаційного мас-медійного простору, який реалізується в медіа просторі і продукується ЗМІ [22, с. 16]. Ю. Шепель визначає медіа-дискурс як «зв'язний вербальний чи невербальний, усний або письмовий текст разом із соціокультурними, прагматичними, психологічними факторами, що виражений за посередництвом засобів масової комунікації [53, с. 304]», тобто будь-яке мовленнєве повідомлення, яке має публічний характер. М. Желтухіна зазначає, що «медіадискурс – це громадська діяльність щодо збору, обробки та періодичного поширенню актуальної соціальної інформації через пресу, радіо і телебачення» [15, с. 31]. У медіадискурсі відбуваються процеси конвертації інформації у смисли (конструювання знання), перехід знання з одного рівня (інституційного) на інший (повсякденний), зрощення інформації будь-якого типу (політичної та розважальної, подій та реклами) тощо [19, с. 16].

Реагуючи на будь-які інноваційні процеси, що відбуваються у суспільстві, медіадискурс вказує на розвиток соціуму, його позитивні і негативні зміни у визначений період часу [52, с. 4]. Дослідження медіадискурсу надає можливість визначити особливості мисленнєвого та мовленнєвого процесу мовців та реципієнтів, а також методи впливу на суспільну свідомість. Тим не менш, тексти мас-медійного

простору не лише спрямовані на вплив громадськості, їх іншою основною задачею є установлення певного образу, концепції та його укорінення в повсякденне сприйняття.

На сьогоднішній день медіадискурс постає найефективнішим способом інформування та практичним засобом комунікативної дії. Незважаючи на те, що медіадискурс вивчають дослідники різних наукових дисциплін, питання щодо принципів організації та структури медіадискурсу, його змістові та функціональні особливості, є все ще невирішеними. Медіадискурс транслює розвиток в будь-якій сфері, оскільки він є засобом передачі інформації. Вербальне та невербальні повідомлення несуть не лише комунікативну функцію та функцію впливу, але й естетичну. Мовна наповненість та організація повідомлення є ключовими фігурами в процесі сприйняття та засвоєння.

Медіадискурс – це середовище, де можна спостерігати інтенсивний розвиток мови, її нових трансформаційних тенденцій. Зміна образу автора та адресата в медіатексті, розвиток і трансформація мови масової комунікації, збільшення комунікаційних каналів транслювання інформації на масову аудиторію (розвиток та активне користування мережею Інтернет) спричинили еволюцію розвитку функційного апарату мови сучасних ЗМІ [51, с. 40].

Як зазначає І. Гаврилюк, «тексти медіадискурсу володіють структурними, стилістичними, композиційно-мовленнєвими особливостями і є формами загального соціально-мовленнєвого контексту епохи» [10, с. 113]. Вибір певної мовної одиниці, граматичної форми або конструкції не лише свідчить про мовний смак, мовні уподобання та звички окремих людей, а й сигніфікує мовні навички окремих класів і соціальних груп, тобто усього суспільства певного історичного періоду [44, с. 220].

У медіадискурсному стані медіатекст виявляє природу діалогічності через сукупність мовних складових, що співвідносяться з когнітивними процесами у свідомості мовців [52, с. 9]. Українська дослідниця Г. Черемхівка визначає медіатекст як «текст, що поєднує різні семіотичні коди, характеризується особливим характером інформації; вторинністю; створенням «на потік», одноразовістю, швидкоплинністю інформації; інтертекстуальністю; медійністю; поліфункційністю; колективним

продукуванням; масовим характером аудиторії; особливим характером зворотного зв'язку» [51, с. 16]. Медіатекст має низку характерних особливостей, основними з яких є: соціальна оцінність, комунікативна загальнозначущість, особливий характер експресивності, а важливою рисою його мови стала тенденція до масового поглинання, асиміляції чужорідних елементів та пошуку нових експресивних виражальних засобів [20, с. 14].

Таким чином, через свої характерні ознаки: масовість, публічність та краси мови, – медіадискурс тісно пов'язаний з низкою лінгвістичних наук. Беручи до уваги мову повідомлення, потрібно згадати лінгвістичну прагматику, яка «охоплює мовленнєву діяльність людини як діалектичну єдність мовної системи і комунікативної діяльності особистості, що використовує ідіоетнічну мову в конкретному вимірі «тут і тепер» міжособистісного, групового, масового та інших типів спілкування» [5, с. 36]. Лінгвопрагматика включає також ті умови, за яких референт добирає та використовує адекватні одиниці і категорії мови з метою досягнення найефективнішого впливу на реципієнта.

Медіадискурс, а саме медійне повідомлення, з погляду соціолінгвістики є сферою вивчення певного соціального чинника на функціонування мови, її соціальною природою. Психолінгвістика також тісно пов'язана з медіадискурсом, оскільки дана наука сконцентрована на спостереженні за реальною комунікацією, її мовою та як вона діє за певних обставин. У центр своїх інтересів психолінгвістика ставить не стільки мову, з точки зору законів її внутрішньої будови, скільки людину, що говорить, тобто мовну особистість, чим набуває спільних рис із психологією [31, с. 3].

1.2.2. Медіадискурс у політичній сфері

Медійний простір вирізняється своєю багатогранністю, тобто він поширюється на всі галузі людської діяльності, зокрема політичну, адміністративну, релігійну, юридичну та ін. З огляду на це виділяються різні типи медіадискурсу в залежності від мети та ситуації комунікативного процесу. Повідомлення різних типів медіадискурсу відрізняються організацією тексту, його словесним наповненням, цільовою

аудиторією та метою повідомлення. Головними ознаками медіадискурсу називають групову співвіднесеність (адресант поділяє погляди своєї групи); публічність (відкритість та орієнтація на широкий загал); створення протиріччя з наступною дискусією; інсценування та масову спрямованість, що передбачає одночасний вплив на кілька груп [10, с. 112].

Медіадискурс в політичній сфері досліджували у своїх працях вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема В. Велівченко, Н. Арутюнова, В. Павлуцька, О. Семотюк, Р.Барт, Б. Дубін, Д. Дуцик, В. Карасик, І. Костира, І. Шевченко та ін. Як зазначає В. Велівченко політичний медіа-дискурс є інтегративним та комплексним явищем [9, с. 24], тобто даний дискурс об'єднує в собі два типи дискурсів, а саме політичний та медійний, та наділяється ще більшою кількістю функціональних ознак. В. Велівченко виділяє такі функціональні ознаки: інформаційність, інструментальність, прогностичність, унормування, легітимізація, переконання, політична пропаганда [9, с. 24]. Ефективність тексту політичного медіа дискурсу визначається тим, наскільки вправно мовець як продуцент такого тексту вміє «грати» на потрібних «струнах» свідомості адресата [37, с. 220].

Глобалізація та розвиток інформаційної технології має величезний вплив на сфери людської діяльності, зокрема політику. Політичні звернення, виступи та новини збільшують кордони дослідження політичного медіадискурсу. Загалом політичний медіадискурс сконструює віртуальну картину політичної дійсності, яка чинить істотний вплив на громадянську свідомість та формує певні образи та судження.

Основною функцією політичного медіадискурсу є формування колективної політичної картини світу через «виробництво» й «трансляцію» певних сенсів та образів, ідеологем, ціннісних орієнтирів і політичних преференцій [46, с. 273]. Медіадискурс висвітлює події, проте не всі події можуть стати новинами та транслюватися в ЗМІ. Згідно О. Русаковій, подія, яка може бути частиною медійного простору, повинна бути наділеною наступними об'єктивно обумовленими дискурсивними особливостями:

- 1- «сьогоднішність» (поєднання в одному часовому проміжку події й дискурсу про цю подію);
- 2- фактологічна новизна (відсутність подібного факту минулому медіа-дискурсу);
- 3- наявність елемента несподіваності (непередбачуваність зі сторони нормативного дискурсу);
- 4- актуальність (потрапляння в фокус зацікавленої уваги великої групи громадян);
- 5- здатність викликати миттєвий емоційний відгук (ефект дискурсивного «зараження» [20, с. 153].

Таким чином, повідомлення в межах політичного медіа-дискурсу повинно відповідати часовим рамкам та вагомості по відношенню до суспільства. Саме таке повідомлення зможе виконувати свої функціональні задачі щодо реципієнта.

Медіадискурс, політичний дискурс та медіаполітичний дискурс є дискурсивними формаціями власне дискурсу [40, с. 6]. Медіадискурс – це сукупність процесів та продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації у всьому багатстві та складності їхньої взаємодії (Т. Г. Добросклонська), характерний винятково для інформаційного поля мас-медіа або реалізований у площині масової комунікації, який продукується ЗМІ (Є. Кожемякін) [40, с. 6].

Медіадискурс є миттєвим зрізом мовного та культурного стану суспільства, оскільки відображає як мовний, так і культурний статус соціуму [40, с. 6]. Політичний дискурс – це особлива мисленнєво-мовленнєва формація, яка конструюється у домені політики, містить як лінгвістичні, так і екстралінгвістичні фактори та має ознаки інтенційної та ідеологічної зумовленості, оскільки відображає дискурсивний статус політики [40, с. 6].

Сучасні процеси політичної комунікації супроводжуються боротьбою різних медіа-дискурсів за домінування тих чи інших медіа-образів у політичному просторі [46, с. 273]. Слід зазначити, що не всі медіа повідомлення є правдивими та реальними. В політичному медійному просторі можна з легкістю знайти фейкові новини («fake

news»), які фальсифікують уявлення про певну подію чи явище, та політичних образах. Такі реалії вже вивчає фейковий дискурс, суть якого визначається вербальними та невербальними повідомленнями із метою маніпуляції.

Організація та змістове наповнення текстів політичного медіадискурсу побудовані таким чином, щоб здійснювати цілеспрямований маніпулятивний вплив на громадськість. Політичний медіатекст завжди спрямований на конкретну групу реципієнтів. Текст політичного медіадискурсу не має однозначного інтерпретаційного статусу, адже за різних контекстуальних умов він здатний набувати різних смислових відтінків, де під контекстуальними умовами розуміється не лише конкретна комунікативна ситуація, а й конкретний лексико-граматичний, феноменологічний (екзистенційний) та соціоісторичний контексти, які є значущими для актуалізації у політичному медіатексті тих або інших смислів [9, с. 25]. Г. Черемхівка зазначає, що в медіатексті простежується «тенденція посилення діалогічності, активізація мовної креативності автора, звільнення від мовних тоталітарних стереотипів, можливість вільно реагувати на поточні події, ситуації, явища» [30, с. 32].

В цілому, політичний дискурс виконує такі основні функції: інформаційну, інструментальну, прогностичну, нормативну, легітимуючу, переконання та політичної пропаганди [36]. В.О. Павлуцька пропонує наступні класифікацію щодо характеристики кожної функції, зокрема:

1) інформаційна функція реалізується на основі взаємодії між суб'єктами політики та засобами масової інформації. Політичний дискурс завжди прагне до об'єктивації своїх інформаційних елементів. Проекція інформаційного поля дискурсу на аудиторію, що здійснюється в основному через ЗМІ, є необхідною умовою підтримання владних відносин у суспільстві;

2) інструментальна функція забезпечує механізми інформаційного відтворення політичного дискурсу в суспільстві, її основу складають взаємовідносини влади та ЗМІ. Суть цих взаємовідносин полягає в тому, що влада прагне тотально контролювати інструменти відтворення політичної інформації в суспільстві, які

фактично перебувають повністю в руках у ЗМІ. У свою чергу, ЗМІ справляють значний вплив на політичний дискурс, володіючи монополією на інструменти підтримання та зміни співвідношення політичних сил у суспільстві;

3) функція нормування забезпечує розподіл ресурсів, який є найважливішим елементом змісту відносин домінування) підкорення в суспільстві. Також важливою рисою функції нормування є легітимне право на застосування насилля з боку влади;

4) функції легітимації та прогнозу здійснюють внутрішньодискурсний зв'язок минулого, теперішнього та майбутнього, забезпечуючи підтримку певних відносин у суспільстві;

5) функції переконання та політичної пропаганди забезпечують формування в соціумі тих думок та оцінок, які є необхідними для автора дискурсу. Специфіка політичного дискурсу саме і полягає у здійсненні політики та досягненні політичних цілей, які в переважній більшості пов'язані з питанням влади [36].

В. О. Павлуцька стверджує, що «створення ефективного політичного дискурсу неможливе без урахування залежності тих чи інших ролей політичного суб'єкта від його почуттів та емоцій [36]». Різноманітні психологічні властивості розглядають психологічний вплив як фактор, який впливає на поведінку і визначає виникнення певних суспільних ролей та функцій [36]. Доволі часто суть політичних явищ залежить не від соціальних факторів, а від психологічних з метою впливу на соціальну думку.

Прикладом створення ефективного політичного дискурсу може слугувати створення образу ворога унаслідок чого хтось постійно вважається винним у всіх бідах і негараздах. Цей образ об'єднує суспільство на боротьбу і ним легше стає керувати [36].

В політичних промовах часто вживають риторичні питання та питання, які несуть розповідний характер. Дані реченнєві структури створюють відчуття певного діалогу між референтом та реципієнтом, що в свою чергу забезпечує нав'язування певної ідеї чи думки. В політичних текстах застосовуються різні мовні засоби, які впливають на естетичне сприйняття інформації та збільшенням зацікавленості. Посил

таких текстів та їх структура вибудовують певних образ, імідж, який може бути як позитивним, так і негативним. Політичне повідомлення наділене великою за масштабністю силою; це рушійний чинник формування нової свідомості, образу держави, політичного діяча, стану політики, чи, навпаки, їх руйнацію.

Отже, політичний медіадискурс охоплює політичні повідомлення вербального та невербального характеру, які мають на меті вплинути на аудиторію. Організація та структура таких текстів також відіграє значну роль при створенні певного образу чи поширенні певної ідеї чи думки. Політичні твори можуть нести як позитивний, так і негативний характер, коли існує ціль фальсифікувати чи дезінформувати певну категорію людей.

РОЗДІЛ 2.

Методологія дослідження слова-образу «жінка» на матеріалі політичних промов у сучасному англомовному медіадискурсі

2.1. Методи дослідження та обґрунтування вибору матеріалів роботи

Дослідження та охарактеризування слова-образу «жінка» в англомовних політичних промовах зумовлені потребою комплексного та системного опису цього явища відповідно до сформульованих у Вступі цілей та поставлених у роботі завдань. Їх реалізація передбачає застосування таких методів дослідження:

1. *Метод суцільної вибірки* залучено до добору фактичного матеріалу дослідження, а саме політичних промов.

Метод суцільної вибірки передбачає виокремлення термінологічних одиниць із фахових текстів та термінологічного масиву суміжних галузей із метою формування фактичного матеріалу дослідження [38, с. 176]. Метод суцільної вибірки дає змогу робити висновки про об'єкт як ціле, спираючись на дані аналізу лише його окремих ознак.

Ми визначили та обрали матеріал дослідження, а саме політичні промови та виступи політикинь та політиків. Для відбору обрали офіційні Інтернет-портали, які надають матеріали політичних виступів, промов та звернень, зокрема CNN Politics, Archives of Women`s Political Communication, NPR, The Guardian, ABC News, Time, The Carter Center, та ін. Відомо, що жінок-політиків досить мало на політичній арені, тому ми звернулися до відомих представниць даної сфери, досліджуючи саме їх політичні виступи, а саме Гіллари Клінтон, Ненсі Пелосі, Алесандрії Окасіо-Кортес та Мішель Обама. Тим не менш, чоловіча частина політичної сфери не відстають від сучасних поглядів на події та висловлюють власну думку стосовно жіночих проблем, використовуючи у свою чергу різні лексико-стилістичні засоби під час виступу.

Також, для визначення понять (образ, слово-образ, політичний медіадискурс) нами була проведена вибірка наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджували та описували явища дискурсу (зокрема Ф. Бацевич, В. Дем'янова,

М. Полюжин, Ю. Колісник та ін.) та медіадискурсу (зокрема Ю. Шепель, О. Черниш, Є. Кожемякін та ін.), а також його підвиду – політичного медіадискурсу (зокрема В. Велівченко, В. Павлуцька, О. Семотюк та ін.). Ми виокремили й науковців, які досліджували питання місця жінки в сучасному світі, її образ (зокрема О. Кісь, Л. Магдюк, К. Уоллерстайн та ін.). Щодо створення образу жінки, тобто стилістичних засобів в текстах ЗМІ, ми оперували науковими працями Н. Арутюнової, Х. Дацишина, І. Арнольд та ін.

2. *Методи операціоналізації понять та семантичного, контекстуального аналізу* залучені до уточнення змісту понять, встановлення взаємозв'язку між поняттями, їх місця в понятійному апараті, на якому базується дослідження.

Операціоналізація понять дослідження це визначення системи індикаторів, тобто окремих характеристик поняття, та індикаторів, певних видів інформації, які дозволяють за допомогою емпіричних методів дослідити і описати конкретні прояви цих понять в реальності [82, с. 6]. Метою операціоналізація понять є встановлення характеристик об'єкту і предмету дослідження, що можуть бути оцінені емпірично на основі безпосереднього досвіду сприйняття їх проявів, а не за допомогою теоретичного аналізу [82, с. 6].

Семантичний аналіз орієнтований на змістовну інтерпретацію, має справу з внутрішнім уявленням «сенсу» об'єктів, описаних у певному творі. Щодо методу контекстуального аналізу, то даний метод є сукупністю процедур, спрямованою на встановлення статусу тексту відносно інших текстів, його значимості в соціокультурному контексті, а також на реконструкцію авторського (комунікативного) задуму, мотивів і цілей, загального змісту, рецептивної спрямованості тексту тощо [74, с. 21]. Контекстуальний аналіз передбачає два етапи: контекстуалізацію й інтерпретацію [74, с. 21].

Ми виокремили та описали термінологічний апарат, який є важливим для нашої роботи. Під час надання дефініцій ми звернулися до різних вітчизняних та зарубіжних дослідників для того, щоб розглянути певне поняття під кутом різної думки. Оскільки наше дослідження базується на політичному медіадискурсі, ми вважаємо за

потрібним виокремити й поняття самого дискурсу та медіадискурсу, що в свою чергу надає можливість детальніше зрозуміти сам концепт та його похідні. Таким чином, щодо дефініції «дискурс» ми погоджуємося з визначенням Ю. Колісника, дискурс – «складне комунікативне явище, яке охоплює й соціальний контекст, що створює уявлення як про учасників комунікації, так і про процеси творення й сприйняття повідомлення» [15, с. 114]. М. Полюжин надає наступне визначення «дискурсу»: «Дискурс – ситуативно обумовлена інтерсуб'єктна мовленнєворозумова діяльність, спрямована на взаємну орієнтацію у життєвому просторі на основі надання мовної форми семіотичної значущості» [40, с. 11].

Ю. Шепель визначає медіадискурс як «зв'язний вербальний чи невербальний, усний або письмовий текст разом із соціокультурними, прагматичними, психологічними факторами, що виражений за посередництвом засобів масової комунікації» [53, с. 304], а Є. Кожемякін зазначає, що «медіадискурс – це специфічний мовленнєво-мисленнєвий вид діяльності, характерний виключно для інформаційного мас-медійного простору, який реалізується в медіа просторі і продукується ЗМІ» [22, с. 16]. І, нарешті, політичний медіадискурс, який В. Велівченко охарактеризовує як дискурс, який об'єднує в собі два типи дискурсів, а саме політичний та медійний, що в свою чергу наділяє його ще більшою кількістю функціональних ознак. У своєму дослідженні проаналізувавши явище політичного медіадискурсу, послуговуємось визначеннями М. Полюжина, Є. Кожем'якіна та В. Велівченко.

У нашій розвідці головну увагу приділяємо поняттю словесного образу, який реалізується в текстах за допомогою троп та семантичних слів. В. Зарецький словесним образом називає «відрізок мовлення – слово або сполуку слів, що вміщують образну інформацію, нерівнозначну власному значенню окремо взятих його елементів» [2, с. 59].

3. *Описовий метод* залучено до виявлення та опису одиниць мови, їх особливостей та функціонування.

Даний метод вважають одним з найдавніших та найпоширеніших лінгвістичних методів. Описовий метод є планомірною інвентаризацією одиниць мови і поясненням

особливостей їх будови та функціонування на певному етапі розвитку мови, тобто в синхронії [74, с. 6].

Етапи описового методу охоплюють сукупність процедур інвентаризації класифікації інтерпретації досліджуваних мовних явищ та застосовується для виділення термінологічних одиниць певної сфери діяльності опису їхніх диференційних ознак класифікації цих одиниць відповідно до їхнього функціонування [38, с. 175]. Опис має бути здійсненим на базі єдиної граматичної теорії, на основі одного і того самого методу, за однією моделлю з використанням однакової техніки одного й того самого поняття нового апарату [25, с. 93].

Звернувшись до цього методу дослідження, ми описали та охарактеризували поняття слова-образу та політичний медіадискурс, надали означення політичному медіадискурсу, який вбирає в себе ознаки політичного та медійного дискурсу, їх характерні ознаки та сферу дослідження. Також, для того, щоб зрозуміти зовнішні та внутрішні показники медійного тексту, ми звернулись до переліку об'єктивно обумовлених дискурсивних особливостей, які охарактеризувала О. Русакова. Нами було проведено дослідження та виявлено словесні образи жінки в англomовному політичному просторі, які в подальшому були описані, а саме їх функціональне навантаження, значення, позитивні та негативні характеристики.

У роботі ми проаналізували сучасний стан жінки в професійній сфері та мас-медійному просторі, фактори, які впливають на створення образу жінки, та стереотипи щодо образу жінки в прогресивному світі. Ми розглянули словесний образ, який формується за допомогою метафор та епітетів, їх мету, а також ми описали відмінність слова-образу від художнього образу, який є важливою категорією відтворення світу у творах мистецтва та ототожнює не лише дійсність, а й набуває певної емоційності, вигаданості по відношенню до авторського світосприйняття.

4. *Індуктивний метод* залучено для виявлення та фіксації досліджуваних даних та надання загальних особливостей та висновків слово-образу «жінка» в політичному медіадискурсі.

Індуктивний метод, на думку Ф.Бекона, може бути методом нової науки – від конкретного до загального, тобто методом, за якого на підставі вивчення окремих явищ робиться загальний висновок про весь клас цих явищ та узагальнення результатів окремих конкретних спостережень [78, с. 258].

Звернувшись до цього методу дослідження, ми сформулювали загальні особливості політичного медіадискурсу, попередньо проаналізувавши сам дискурс та медійний дискурс, їх окремі ознаки. Таким чином, ми виділили загальну картину медіа простору та текстів, зокрема політичні промови та виступи, їх організацію та структуру, які мають вагоме значення для створення певного образу. Виходячи з семантики мовних одиниць ми сформулювали слово-образ жінки в сучасному світі. Ми виділили загальні повідомлення щодо жінок та риси функціонування стилістичних засобів, їх мету вживання на позначення слова «жінка». А також, було проаналізовано синтаксичну організацію англомовних чоловічих та жіночих політичних промов.

5. *Класифікаційний аналіз* залучено до виокремлення окремої класифікації досліджуваного явища, тобто словесних образів, на підставі суттєвих ознак.

Класифікація виникає на певному етапі розвитку індуктивних наук, коли визріває необхідність оцінки і переоцінки матеріалів дослідження, виявлення ієрархії наукових понять і взаємовідношень об'єктів дослідження [88, с. 138]. Завдяки методу класифікації будь-яку систему можна зобразити схематично, що дасть можливість виявити її специфічні риси та отримати нову базу інформації та знань [38, с. 176].

Звернувшись до цього методу дослідження, ми схематично зобразили словесні образи, пов'язані з образом жінки, для візуального усвідомлення того, які саме метафори та епітети використовують політики у своїх виступах та промовах. Також, у вигляді класифікації ми представили метафори та епітети за негативною та позитивною конотаціями, окресливши їх подібні ознаки, мету вживання. Таким чином, ми виявили специфічні риси словесних образів в чоловічих та жіночих політичних промовах та отримали нову базу інформації, яка допоможе надати загального уявлення щодо слово-образу «жінка».

б. *Метод кількісних підрахунків* залучено до розрахунків та організації частоти вживання слово-образів щодо «жінки» в політичних промовах.

Процедури та принципи кількісного аналізу спрямовані на виявлення частоти вживання певної мовної одиниці чи явища, а також встановлення співвідношення між різними досліджуваними факторами та кількісного співвідношення різних груп, видів та моделей виокремлених в них слів [38, с. 176]. Кількісні підрахунки сприяють об'єктивізації спостережень у заставних дослідженнях [38, с. 176]. За допомогою кількісних обчислень можна визначити питому вагу певного явища в зі ставлю в них мовах і в такий спосіб виявити в кожній із них тенденції у використанні аналогічних явищ [25, с. 104]. Істотним недоліком цього методу є те що він не передбачає критичної оцінки наявних результатів і переведення кількості набути інформації в якісно нове знання [8, с. 17].

Звернувшись до цього методу дослідження, ми підраховували частоту вживання словесних виразів, зокрема метафори та епітета, відсоткове співвідношення яких ми зобразили у вигляді діаграми. Також, ми зафіксували кількісне співвідношення за різним досліджуваними факторами, а саме стилістичних засобів щодо позитивної та негативної конотації, та зобразили результати дослідження щодо частоти вживання у вигляді діаграми. Відсоткове співвідношення частоти використання мовних засобів візуально надають уявлення щодо зроблених висновків та результатів проведеного кількісного аналізу.

Також, ми надали класифікацію частоти використання різних типів речень у чоловічих та жіночих промовах з метою виявлення їх відсоткового співвідношення, а також найбільш та найменш вживаних синтаксичних конструкцій. Дані щодо відсоткового співвідношення сприяють об'єктивізації спостережень у дослідженні.

2.2. Лексико-семантичний аналіз слова-образу «жінка» у політичних промовах

На *першому етапі* дослідження була сформована емпірична база шляхом добору наукового матеріалу, які надають уявлення про певні явища, концепції та поняття, що допоможуть в подальшому дослідженні. Методом суцільної вибірки була проведена інвентаризація та виокремлення текстів в політичній сфері, зокрема

політичні виступи Гіллари Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі, Мішель Обама, Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона. Добір фактичного матеріалу проводився на основі англomовних таких Інтернет-порталів, як CNN Politics, Archives of Women`s Political Communication, NPR, the Atlantic та The Guardian, ABC News, Time, The Carter Center та ін., де були обрані політичні промови.

На *другому етапі* було з'ясовано зміст поняття слова-образу у політичних промовах. Завдяки методу операціоналізації понять було охарактеризовано понятійний апарат досліджуваних явищ (слово-образ) та самого політичного медіадискурсу, який охоплює вербальні та невербальні повідомлення в медійному просторі. Оперування понятійним апаратом надає змогу точно орієнтуватися в дослідженому матеріалі та обирати вірні шляхи дослідження.

На *третьому етапі* встановлено та описано слово-образ «жінка», зокрема за допомогою метафор та епітетів, які застосовувалися в політичних чоловічих та жіночих промовах. Цей етап дослідження передбачав залучення описового методу для характеристики стилістичних засобів для позначення образу жінки в сучасному суспільстві.

На *четвертому етапі* було виявлено та проаналізовано загальні спільні особливості досліджуваних даних, а саме слово-образу «жінка» в політичному медіадискурсі. Завдяки індуктивному методу через окремі приклади вживання мовних засобів було сформовано образ жінки як в позитивному, так і в негативному контексті, а також загальні риси вживання та їх мету в політичних текстах. А також, було проаналізовано синтаксичні конструкції, за допомогою яких було охарактеризовано образ ораторів як осіб, які гарно володіють мовою та вміють донести думку та проблематику питання до реципієнта, здійснюючи певний сугестивний вплив.

На *п'ятому етапі* було створено класифікацію досліджуваних мовних засобів в чоловічих та жіночих політичних промовах за негативною та позитивною конотативними значеннями, окресливши їх подібні ознаки, мету вживання. Завдяки класифікаційному методу було схематично представлено специфічні риси словесного образу в політичних промовах.

На шостому етапі було розраховано та зафіксовано частоту вживання стилістичних засобів. Завдяки методу кількісних підрахунків було розраховано відсоткове співвідношення метафор та епітетів. Також було обчислено кількісне співвідношення мовних засобів з позитивною та негативною конотаціями. Візуально було представлено частоту використання різних типів синтаксичних конструкцій. Результати дослідження були подані у вигляді діаграм для узагальнення та об'єктивізації дослідження.

Давайте прослідкуємо процес аналізу на прикладі речення, взятого з промови Гіллари Клінтон, а саме: “*I have long believed—supported by **Everests of evidence**...*” [65] – «Довгий час моя віра, яка спирається на **величезну гору доказів**...» містить досить цікаву метафору “***Everests of evidence***”, де топонім та конверсія “***Everests***”, який у прямому значенні відомий як найвища вершина земної кулі, використовується не просто як найбільша величина чогось, але й такого, що апріорі має свою цінність, правдивість, доведеність, та не підлягає ніякому запереченню. Тобто у контексті промови мова йдеться про обґрунтовані та беззаперечні факти жіночої сили та професійності в соціальній, політичній та інших сферах життєдіяльності.

Тим не менш, американський державний та політичний діяч, Барак Обама, також використовує досить цікаві виражальні засоби у своїх промовах. Так, у реченні “*And we're helping to remove barriers that prevent women from participating fully in their societies*” [68] – «*І ми допомагаємо руйнувати бар'єри, які заважають жінкам в повній мірі бути частиною їх суспільства*» метафора із позитивною конотацією відображає намагання населення знищити стереотипи та відстояти права жінки в сучасному світі. Хоча номінативна одиниця з негативною семантикою „*barrier*“ вказує на певну перешкоду, яка заважає вільним діям, та у даному контексті втілює подібне значення, за допомогою номінативної одиниці у значенні дієслова „*to remove*“ вона нейтралізує своє значення та втілює можливість подолання серйозних проблем.

Отже, проаналізувавши англомовні політичні промови, можемо охарактеризувати жінок як сильних та вольових особистостей, які стикаються із застарілими гендерними стереотипами та в подальшому руйнують їх. Це все

вибудовує образ вільної жінки, жінки-борця за власне місце у соціальній та професійній сферах та жінки-героїні, яка є опорою для світлого майбутнього іншої частини жіночого населення. Дослідивши політичні промови політиків та політикинь, можемо стверджувати, що вони мають схожі погляди щодо місця жінки у суспільстві, бажають покращити та відкрити нові можливості для них. Політики та політикині найбільше використовують позитивну лексику, тим не менш вони вдаються й до виразів із негативною конотацією з метою створити певну напругу виступу та здійснити вплив на слухачів. Стосовно будови промов та їх словесної наповненості, то вони зображують авторів досвідченими майстрами слова та ораторами, які можуть правильно та логічно побудувати та оголосити промову, що вплине на реципієнта.

Таким чином, у даному дослідженні були задіяні метод суцільної вибірки, методи операціоналізації понять та семантичного, контекстуального аналізу, описовий метод, індуктивний метод, класифікаційний аналіз та метод кількісних підрахунків, які у свою чергу спростили та систематизували процес дослідження. Також, були описані етапи застосування методів дослідження, що допомогло окреслити та охарактеризувати суть дослідження.

РОЗДІЛ 3

Слово-образ «жінка» крізь призму англомовних чоловічих та жіночих політичних промов

3.1. Лексико-семантичні особливості промов чоловічих та жіночих промов

Політична сфера діяльності відіграє значну роль у житті громадян. Головною рушійною силою поширення певних політичних ідей та позицій є політичні промови та статті, які завжди повинні мати пряме відношення до сучасності та сьогодення. Як вже було зазначено, політичний медіадискурс охоплює всі вербальні та невербальні твори, які мають чітку будову з метою впливу на певну групу аудиторії. Твори політичного медіадискурсу наповнені певними словесними образами, які надають певну оцінку та характеризують подію, явище чи особу.

Для дослідження словесних образів ми звернулися до офіційних Інтернет-порталів, які надають матеріали політичних виступів, промов та звернень, зокрема CNN Politics, Archives of Women`s Political Communication, NPR, the Atlantic та The Guardian та ін. Відомо, що жінок-політиків досить мало на політичній арені. Тому у наступному дослідженні ми звернулися до промов відомих представниць даної сфери, досліджуючи саме їх політичні виступи щодо тем гендерної рівності, фемінізму, «жіночого питання», а саме Гілларі Клінтон, Александрія Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі та Мішель Обама, одних із найвпливовіших жінок світу. Політичні промови зазначених представників, наповнені різноманітними лексичними одиницями, що несуть функціональне навантаження, та за допомогою лексико-стилістичних засобів впливають на уяву реципієнта. Тим не менш, було досліджено і чоловічі політичні промови таких видатних постатей, як Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона, які також активно приймають участь у формуванні певного бачення щодо сучасних подій та мають власну думку щодо місця жінки та її насущних проблем у суспільстві.

Як вже було зазначено, автори статей та оратори використовують низку мовних зворотів, зокрема виражальних та зображувальних засобів. Твори політичної

тематики мають не тільки інформативний характер, але й наповнені унікальними мовними зворотами, що створюють естетичний вплив і є джерелом винятковості та збагачення мови. Дані засоби вираження є елементами оцінки, використовуються для вираження позитивного чи негативного ставлення до зображуваного.

В інтерв'ю з Гіллари Клінтон та статті про політикиню, її фразу «Women's Rights are Human Rights», яка стала слоганом феміністичного руху, та «жіноче питання» були використані різні виражальні засоби, які сприяли формулюванню образу. За допомогою їх потрактування можна дослідити та встановити емоційну наповненість текстів та положення жінки в суспільстві, її становлення образу.

Розглянемо словесні образи з позитивною та негативною конотацією з метою вилучення інформації щодо становища жінки у суспільстві. Наведемо наступні приклади вживання метафор із позитивним конотативним значенням, зокрема у реченні “*Girls need to know that they stand on the shoulders of other people who struggled to gain the rights they enjoy today*” [58] – «Дівчата повинні усвідомлювати, що вони **стоять на плечах людей**, які боролися за здобуття прав, якими вони насолоджуються сьогодні» метафора відтворює значення підтримки, опори для інших дівчат та жінок [54, с. 97], а у реченні “*Throughout her career she has broken many barriers...*” [60] – «За свою кар'єру вона **зруйнувала безліч бар'єрів...**» – подолання труднощів у різних сферах діяльності [54, с. 97]. На сьогоднішній день певна частина жінок все ще обмежені у виборі професії, тим не менш вони стають на один рівень із чоловіками за отримання керівничої посади.

Метафора “*Borders dissolve in the face of pressures*” [73] – «**Кордони руйнуються під натиском**» втілює ідею розмиття невидимих кордонів, бар'єрів, з якими стикається сучасна жінка. Дані кордони можна стерти лише за допомогою певного тиску, який знаходить своє втілення у феміністичних рухах, жіночих організацій, які борються за жіночі права, рівноправ'я та ін.

У реченні “*..., but united in the belief that women are not only victims of war, but must be viewed and helped to become agents of change, makers of peace and drivers of progress*” [73] – «..., але вони мають однакову думку щодо того, що жінки є не лише жертвами війни, їх необхідно сприймати та їм необхідно допомагати стати

рушійною силою змін, творцями миру та двигунами прогресу» авторка використовує метафори з позитивною конотацією, оскільки семи на позначення руху уперед, який здатен змінити становище на краще, втілені у номінативних одиницях “agents” та “change”. Позитивна семантика слів “makers” та “peace” вказує на створення спокою та гармонії, на відсутність ворожнечі. Слова “drivers” та “progress” мають також позитивне семантичне значення, оскільки означають розвиток, рух уперед, до кращого. Однак, незважаючи на позитивну семантику слів, вжиток метафор зосереджений в негативному контексті, тому що у реченні описана ситуація, в якій у сучасному світі, як і в давнину, жінок вважають слабкою статтю, яка не може захистити себе та відстояти власні права. У роки війни жінки ставали легкою мішенню, що й робило їх жертвами. Тим не менш, як і під час війни, так і в мирні часи, жінки є невід’ємною ланкою розвитку та стійкості, які мають рівний потенціал та прагнуть отримати права для їх реалізації. Тому, за останні роки посилюється феміністичний рух та набула великого розголосу тема «жіночого питання».

Речення “*Hillary Clinton, the first woman who had a real shot at the presidency, has finally set off a national awakening among women*” [59] – «Гіллари Клінтон – перша жінка, яка мала реальний шанс зайняти посаду Президента, нарешті, викликала національне пробудження жінок» відображає метафору з позитивним конотативним значенням, оскільки семи на позначення пробудження зосереджені у номінативних одиницях “national” та “awakening”, які втілюють значення масштабності події та процесу відновлення. Для впевненості у світлому майбутньому та у можливості змін суспільству потрібний наочний приклад. У даному випадку цим прикладом стала Гіллари Клінтон, яка довела абсурдність думки щодо того, що керівні посади можуть займати лише чоловіки. Вона стала уособленням сили та наполегливості, та героїнею багатьох жінок, які, озираючись на її професійний шлях, отримали надію та віру щодо змін становища жінки у різних сферах життєдіяльності.

Метафори з негативним конотативним значенням використані у реченні “*The room was “filled with women who were in the trenches of those issues”*” [58] – «Кімната була «заповнена жінками, які знаходилися на передовій», де метафора передає скрутне становище жінок у суспільстві [54, с. 97]. Так, номінативна одиниця

“*trenches*” у значенні “*a system of excavations used for the protection of troops*” активує образ бойових дій, що у свою чергу саме і дозволяє реципієнту зрозуміти на скільки важко жінкам [54, с. 97].

У наступному прикладі “*And I know you’ve just come out with the paperback of “What Happened”, and in it, you have a new essay on democratic values and what we all need to be doing because **democracy is under siege** all over the world*” [60] – «Я знаю, що Ви тільки що випустили книгу «Що трапилось», і в ній є нове есе щодо демократичих цінностей та того, що нам потрібно робити у час, коли **демократія перебуває в облозі в усьому світі**» за допомогою метафори, авторка знов апелює до бойових дій, зображуючи політичний устрій, де рівноправ’я та жіночі права є головним невирішеним питанням і боротьба за них продовжується й до сьогодення [54, с. 97].

Метафора у реченні “*And just this **drumbeat of harassment** right before we were supposed to take the test, and it was all I could do to keep my concentration*” [60] – «*І цей шквал агресії трапився прямо перед тим, як ми мали здавати екзамен; це все, що я змогла зробити для того, щоб зосередитися*» зображує складне становище жінки у навчальній сфері. Семантичне значення слова “*drumbeat*” вказує на процес творення музичного звуку, який є потужним та величним, однак у даному контексті сема реалізує скупчення сильних негативних емоцій, значення якої підсилюється іншою номінативною одиницею із негативною семантикою – “*harassment*” Даний мовний зворот охарактеризовано ставленням чоловічої частини населення до жінок, які прагнуть оволодіти “чоловічими” професіями. Гіллари Клінтон використала метафору “*drumbeat of harassment*” для опису ситуації, коли вона збиралася поступати в університет на юридичну спеціальність та зіткнулася із зневажливим ставленням з боку студентів-чоловіків лише через свій гендер. Тим не менш, можемо стверджувати, що ця тенденція змінилася та була характерною у студентські часи Гіллари Клінтон, адже на сьогоднішній день можемо спостерігати нові можливості та велику кількість жінок різної спеціальності.

У реченні “*Throughout her career, many women would view Mrs. Clinton as **an imperfect vessel for the feminist cause***” [59] – «Протягом своєї кар’єри багато жінок

вбачали в пані Клінтон *недосконалий корабель у морі феміністичного руху*» метафора відображає певну зневіру жінок у позиції Гіллари Клінтон щодо фемінізму, слабкості жінки у вирішенні глобальних проблем та страх перед значними змінами, адже будь-які зміни це складний процес, наповнений протиріччями та нововведеннями.

Промови та статті на політичну тематику вирізняються вживанням епітетів, які зображують позитивне та негативне ставлення до події, явища, особи. Таким чином, прикладами вживання епітетів з позитивною конотацією є досить частим явищем, адже в сучасному світі поширюється феміністичний рух, який досягає певних успіхів та змінює певні застарілі канони щодо образу жінки. Епітет у реченні “...*history does show that when women are at the peace table, they bring together coalitions...*” [73] – «...історія показує, що, коли жінки сидять за **столом мирних переговорів**, вони об’єднують коаліції...» формулює думку щодо мирного правління під жіночим началом. Завдяки історії різних країн жінки-правителі були рідким явищем, але, тим не менш, такі видатні постаті як Єлизавета I, королева Вікторія, Маргарет Тетчер та інші зуміли вплинути на соціальний та політичний устрої, доводячи, що жінки не просто здатні виконувати так мовити «чоловічу роботу», вони рівні у можливостях та іноді й кращі. Таким чином, громадськість повинна керуватися не гендерними стереотипами, а звертати увагу на вміння та амбіції людини.

У наступному прикладі “...*who disapproved of her outspoken feminism...*” [58] – «...які засуджували її **відверті феміністичні настрої**...» епітет хоча й використаний в негативному контексті, але має позитивну конотацію, адже чітко виражені щирі феміністичні настрої, щодо зміни положення жіночих прав [54, с. 97]. У реченні “*They were shocked and they told me: you are a brave woman*” [60] – «Вони були шоковані, та сказали: **Ви відважна жінка**» епітет охарактеризовує жінку-політика, зокрема Гіллари Клінтон, яка йде до своєї мети у вирішенні певних соціальних питань [54, с. 97].

У реченні “*Some women, such as educator Catharine Beecher, argued that women deserved rights because of their morality — as they were uniquely positioned to edify and enlighten men — not their humanity*” [58] – «Деякі жінки, як наприклад, педагог Кетрін

Бічер, стверджувала, що жінки заслуговують прав через їх моральні принципи, а не через людяність, оскільки вони **володіли унікальними можливостями** наставляти та просвітляти чоловіків» епітет характеризує здібності жінки, її вміння правильно поводитися відповідно до ситуації, що в свою чергу може стати прикладом для чоловічої частини населення. Не лише чоловіки, а жінки, є скрупульозними у вирішенні важливих питань. Тим не менш, жінки є особами, які займають більшу частину посад в освітній діяльності, навчаючи ту чоловічу частину населення, яка не сприймає жінку рівною собі в певних професійних колах.

Епітет у реченні “*At the same time you’re seeing all of this and trying to respond and really make a difference, you come to realize **the extraordinary role** women are playing in peacbuilding*” [60] – «У той же час Ви бачите це все та намагаєтеся відреагувати та змінити ситуацію, Ви усвідомили, яку **унікальну роль** грають жінки у створенні мирних відносин» уособлює місце жінки в правлінні, її вміння мирно вирішувати конфлікти та доходити до згоди. У колах правління головними вимогами є освіченість, наполегливість та людяність, що не має керуватися гендерною приналежністю.

Тим не менш, політичні промови та статті наповнені епітетами з негативним конотативним значенням. Так, речення “*And I, you know, I think that there remains a double standard and there remains a **deep anxiety about women in power***” [60] – «I я, розумієте, я думаю, що все ще зберігаються подвійні стандарти та **глибоке побоювання жінок у владі**» містить семи страху у словах “*deep*” та “*anxiety*”, де слово “*deep*”, яке вказує на те, що людина завжди побоюється глибинни та невідомості, а слово “*anxiety*” характеризує негативний емоційний стан, таким чином, зображуючи страх чоловічої частини суспільства перед розумними та успішними жінками [54, с. 97].

У реченні “*I have seen women in the Democratic Republic of Congo survive **the most horrific, almost unimaginable abuse and cruelty***” [73] – «В Демократичній Республіці Конго я зустрічала жінок, які переживали **найбільш жахливі, майже нечувані насилля та жорстокість**» гіперболізація зображує скрутне становище жінки на

території Африки, утиск африканської жінки в родині та різних сферах життєдіяльності через патріархальну форму соціальної організації.

Епітет у реченні “*Only a few people had read the speech, which was a well-guarded secret even to high-ranking members of the president’s cabinet*” [58] – «Лише декілька людей прочитали промову, яка була **засекреченою** навіть для високопоставлених членів кабінету президента» реалізує стан промови Гіллари Клінтон щодо жіночих прав, тобто семантичне значення слів “**well-guarded**” та “**secret**” вказують на повну конфіденційність та захищеність повідомлення через її тематику та мету викладу. Промова Гіллари Клінтон, яка була проголошена 5-го вересня 1995 року на Четвертій Всесвітній конференції Організації Об'єднаних Націй зі становища жінок в Пекіні, справила велике враження на суспільство через висвітлення проблем, які не мали місця для обговорення. Оскільки виступ мав на меті похитнути звичний темп життя суспільства, промова не піддавалася додатковому прочитанню та затвердженню, адже в іншому випадку виступ могли відмінити через різні соціально-політичні погляди. Фраза «Права жінок – це права людини» стала слоганом феміністичного руху, а сама промова зіграла важливу роль у розширенні прав і можливостей жінок.

Розглянемо також словесні образи у виступах та промовах Мішель Обама щодо становища жінки у сучасному суспільстві. Мішель Обама не являється політикинею, але вона має пряме відношення до певних соціально-суспільних змін, які в свою чергу впливають на різні сфери життєдіяльності, зокрема політичну. Можемо стверджувати, що у своїх доповідях Мішель Обама не часто використовує різні мовні звороти. Тим не менш, вони присутні в певних твердженнях з метою наділення позначуваного більшою емоційністю, виділення певної якості та збільшення інформативності з метою впливу на реципієнта.

У доповідях Мішель Обама простежується тенденція використання метафор з позитивною конотацією. У реченні “*Sorry that you feel uncomfortable, but I'm now paving the way for the next generation*” [63] – «**Вибачте за незручність, але зараз я прокладаю дорогу для майбутнього покоління**» метафора зображує намагання пані Обама зробити значний внесок у покращенні життя, долучаючи до цього власні сили,

соціальні організації та свідомість людей, які мають самостійно зрозуміти перспективи майбутнього через їх бездіяльність чи активність.

Наступним прикладом вживання метафори є “...*I hope it’s what we can offer all girls — a chance to learn and try new things, a **guiding hand to support them when they stumble...***” [72] – «...я сподіваюся, що це те, що ми можемо запропонувати всім дівчатам, а саме можливість навчатися та випробувати щось нове, **необхідну підтримку у випадку, коли вони зроблять помилку...**», де мовний зворот втілює підтримку майбутньому поколінню, які лише досліджують себе та навколишній світ. Молоді дівчата повинні знати та пам’ятати, що вони є важливими учасниками прогресуючого суспільства, яке націлене на досягнення рівних можливостей та відношення один до одного та в суспільстві в цілому.

Метафора в “*We also need to give our girls the chance to **discover their own voices***” [72] – «*Також, нам потрібно надати дівчатам можливість **пізнати власний голос***» висвітлює думку щодо спрямованості на самоідентифікацію дівчат як окремої особистості, а також як частини суспільства, де вони повинні мати та будувати власне ставлення до подій та явищ, захищати власні права, не дочекуючись чийогось напору чи вказівок.

У реченні “*I wanted to **break the silence** about atrocities being committed in specific regions of the world, as well as injustices and abuses that are universal, including in developed democracies such as my own*” [65] – «*Я хотіла **зруйнувати стіну мовчання** щодо злочинів, які були здійснені в певних регіонах світу, а також несправедливості та знущань, які є глобальною проблемою, включаючи і в розвинених демократичних країнах, таких як моя*» метафора висвітлює намагання Гіллари Клінтон змінити скрутне становище жінки. У кожній країні існують свої звичаї та устої, які в свою чергу транслюються на відношенні до жінки, її місця в суспільстві, її можливостей та прав. Тим не менш, у розвинених демократичних країнах спостерігається консервативне сприйняття ролі жінки у суспільстві. Авторка також використовує синоніми на позначення жорстокого поводження з жінками такі, як “*abuse*”, “*injustice*”, “*atrocity*”.

У наступному прикладі “*And they are the ones most likely to **shine a bright light** on issues of human rights, transitional justice, national reconciliation and economic renewal*” [73] – «Саме вони є тими людьми, які можуть **пролити світло** на проблеми щодо прав людини, правосуддя перехідного періоду, національного примирення та економічного відродження» метафора є засобом відображення способу вирішення певних питань, а саме шляхом правдивих даних. Розголос актуальних тем та проблем через достовірні факти стає предметом зацікавленості суспільства та шляхом до важливих змін, що призведуть до оновлення, і на цьому наголошує пані Обама, використовуючи такі номінативні одиниці, як “*renewal*” та “*reconciliation*”.

Вжиток епітетів зосереджений здебільшого в негативних контекстах та у комбінації з метафорами. У реченні “*The #MeToo movement has highlighted what a “**dangerous place**” the world is for women and girls...*” [63] – «Рух #MeToo підкреслив те, яким «**небезпечним місцем**» є світ для жінок та дівчат...» епітет виражає зворотню сторону жіночого успіху в різних сферах або ж неприйнятне, небажане ставлення до жінок. Завдяки руху #MeToo безліч документальних фільмів, статей, висвітлювали жалюгідні факти та події, пов’язані із неналежним відношенням до жінок та дівчат, домаганню та харасменту на робочому місці. Тому, саме за допомогою цього руху вперше було пролите світло на речі, які не обговорюються в суспільстві або ж просто навіть не висвітлюються через страх бути осудженим, незрозумілим в цьому небезпечному світі.

Наступний приклад, за допомогою епітета з метафорою в реченні “*Change is not a direct, smooth path*” [63] – «**Зміни це не пряма, рівна дорога**» реалізується образ складного часами шлях до змін та досягнення цілей. Для усталення певних правил та ідей потрібен час та терпіння, адже суспільні рухи, зокрема феміністичні, є деякою мірою неприпустимими в консервативному суспільстві, де здебільшого панує патріархат, який знецінює жінку як професіонала своєї справи або боїться жіночого правління.

У реченні “*It’s impossible to know whether the #MeToo movement would have swept the nation had Mrs. Clinton finally shattered “**that highest, hardest glass ceiling**”*” [59] – «Неможливо дізнатися чи охопив би рух #MeToo всю націю у випадку, якби пані

Клінтон нарешті розбила б «*ту найвищу, найміцнішу скляну скелю*»» присутні епітет та метафора, які уособлюють важке становище жінки у професійній сфері, а також термін, який позначає неможливість. Метафора “*glass ceiling*” відображає невидимий бар’єр, який заважає жінкам розвиватися у професійній кар’єрі та отримання керівних посад. Також дана метафора транлює ситуацію щодо призначення жінки на керівну посаду під час кризи, що в свою чергу забезпечує провал жінки не через її професійні здібності, а через умови, в яких вона знаходиться. Прикметники найвищого ступеня порівняння “*highest*” та “*hardest*” звертають увагу на масштабність та усталеність цієї проблеми.

Епітет у реченні “*You can’t whisper these magical thoughts in your daughter’s ear about who she can be and what she can do and then leave and go into a workplace that you either run or manage*” [61] – «*Ви не можете прошепотіти на вухо Вашій дочці ці магічні думки щодо того, ким вона може стати та що вона може робити, а потім піти на роботу, де Ви займаєте керівну посаду*» ужито у негативному значенні, хоча й має у своїй будові прикметник “*magical*”, яке вже завдяки позитивній семантиці сприятливо впливає на підсвідомість реципієнта. Дане словосполучення виражає пусті балачки-казки щодо планів на майбутнє, їх можливостей, якими керуються дорослі під час виховання своїх дітей. Вже у молодшому віці слід вмотивовувати та підтримувати свою дитину, але не лише порожніми словами, а діями, які стануть опорою на більш дорослому етапі життя.

У реченні “*If we as women are still suspicious of one another, if we still have this crazy, crazy bar for each other that we don’t have for men...*” [61] – «*Якщо ми, жінки, все ще будемо підозріло відноситися одна до одної, якщо ми все ще маємо маревний, маревний бар’єр по відношенню один до одного, але якого не маємо по відношенню до чоловіків...*» епітет у поєднанні з метафорою втілює зневіру, негативне або нейтральне ставлення жіночої частини світу щодо феміністичних рухів, адже не всі жінки вбачають необхідність у зміні тогочасного суспільного устрою. Таким чином, противниками феміністичного руху є не тільки певна кількість чоловіків, а й жінок, що в свою чергу створює додаткові перешкоди у досягненні рівності.

Промови Александрії Окасіо-Кортес, американської політичної та громадської активістки, також наповнені різними лексико-стилістичними засобами, які дозволяють віднайти допоміжне значення певного явища чи події. Александрія Окасіо-Кортес торкається та освітлює сучасні проблеми, пов'язані із сексизмом, харасментом та жіночого питання. Розглянемо більш детально її промову у Конгресі щодо сексистської культури безкарності чоловічої влади в питаннях насильства та образливих висловлюваннях щодо жінок. Так, речення *“I will not stay up late at night waiting for an apology from a man who has no remorse over calling women and using **abusive language** towards women”* [70] – «Я не буду не спати до пізньої ночі, чекаючи вибачень від чоловіка, який не кається в тому, що обзиває жінок та використовує **образливі висловлювання** щодо них» містить епітет з негативним конотативним значенням. Семантичне значення слова *“abusive”* вказує на зневажливе відношення до людини чи предмета, а його використання у мові вже утворює певні негативні асоціації в думках реципієнта.

Речення *“Treating people with dignity and respect makes a **decent man**, and when a **decent man** messes up as we all are bound to do, he tries his best and does apologize”* [70] – «Достойне та поважне ставлення до людей робить людину порядною, і коли **порядна людина** помиляється, за правилом, вона намагається щосили виправити це та вибачитися» містить епітет з позитивною конотацією, де політикиня надає чітке та правильне бачення поведінки людини, яка здійснила образливий вчинок по відношенню до іншого. Словосполучення *“decent man”* застосовується у даному контексті до чоловіків, які мають дотримуватися поважливої поведінки стосовно жінок, поважаючи їх як рівноцінну частину суспільства.

Епітет у реченні *“I want to thank him for showing the world that you can be a **powerful man** and accost women”* [70] – «Я хочу подякувати йому за те, що він показав світові, що ти можеш бути **впливовою чоловіком** та приставати до жінок» відображає як позитивне, так і негативне конотативні значення. Семантичне значення слова *“powerful”* означає міць та силу, які допомагають подолати певні проблеми та надихати інших людей. Тим не менш, у даному контексті могутня людина, яка має значний вплив на велику кількість американського населення, надає

поганий приклад поводження з жінками, причому в присутності інших впливових осіб американського парламенту.

Метафора із позитивною конотацією зображена у реченні “*I will not allow people to change and create hatred in our hearts*” [70] – «Я не дозволю людям змінюватися та **сіяти ненависть у наших серцях**», де даний мовний зворот характеризує можливість людей закриватися в собі та бачити в житті лише погані речі. Образливе відношення впливає на психологічний стан людини, що в свою чергу заважає спокійному та стабільному існуванню в суспільстві. Таким чином, Окасіо-Кортес наголошує на тому, що виголошення таких проблем, як зневажливе ставлення чоловіків щодо жінок, на загальний огляд та їх колективне опрацювання може хоча й не викоренити, але зменшити кількість схожих випадків та вселити впевненість щодо власної безпеки.

Американська політична діячка, Ненсі Пелосі, досить рідко вдається до вжитку лексико-стилістичних засобів у виступах, що у свою чергу вказує на те, що політикиня досить прямо та чітко висловлює думки та точку зору щодо важливих речей. Тим не менш, можемо спостерігати тенденцію використання метафор та епітетів у промовах. На приклад, у реченні “*Madam Chair, Sheila Jackson-Lee you have been a constant, relentless, strong advocate champion for the Violence Against Women Act and every chance I get I want to commend you for that because so many women in America benefit from your advocacy, your relentlessness and your persistence*” [69] – «Пані голова, Шейла Джексон Лі, Ви були **постійною, жорсткою та рішучою сторонницею Закону про боротьбу з насильством стосовно жінок, та за кожної нагоди я хочу подякувати Вам за це, тому що так багато жінок в Америці отримують користь від Ваших діяльності із захисту суспільних інтересів, суровості та наполегливості**» епітети зображують сильну особистість, яка всеціло підтримує свою позицію. Семантичне значення слів “*constant*”, “*relentless*” та “*strong*” втілюють позитивне значення, окреслюючи міць та стабільність; що в свою чергу відображає позитивне конотативне значення.

Наступний приклад “*More than a century ago, after generations of marching and fighting, courageous suffragists finally won full and equal citizenship and representation*

in our democracy with the adoption of the 19th Amendment” [64] – «Більше століття тому, після кількох поколінь маршів та боротьби, **сміливі суфражисти** нарешті завоювали повноправне та рівноправне суспільство і представництво в нашій демократії, прийнявши дев’ятнадцяту поправку» містить епітет з позитивною конотацією, яка відображає сильних та вольових осіб, які борються за права жінок, а саме за жіноче виборче право, а також проти дискримінації в різних сферах життєдіяльності. Словосполучення “**courageous suffragists**” всеціло описує жінок на початку ХХ століття, адже саме вони започаткували початок сучасного феміністичного руху.

У реченні “*Despite historic progress, women across the nation still face many barriers to full equality: from shameful pay disparities to the unfair economic impacts of the pandemic to the brazen assault on the right to vote*” [64] – «Незважаючи на історичний прогрес, жінки по всій країні, як і раніше, **стикаються з численними перешкодами** на шляху до повного рівноправ’я: від ганебної нерівності в оплаті праці до несправедливих економічних наслідків пандемії та безсоромного посягання на право голосу» епітети уособлюють негативне конотативне значення. Семантичне значення слів “*shameful*” “*unfair*” “*brazen*” описує реалії сучасного світу щодо стану жінок у суспільстві. Тобто на сьогоднішній день в більшості країн світу все ще панує нерівноправ’я щодо оплати праці, надання певних привілеїв, таких як керівнича посада, а також відсутність толерантного ставлення до жінки як до рівноцінної ланки суспільства. У реченні присутня й метафора „*to face many barriers*“, яка описує наявність певних проблем, перешкод, з якими стикається жінка як у досягненні певних прав, так і впротсому повсякденному житті.

Чоловіки-політики також вдаються до використання лексико-стилістичних прийомів у своїх промовах. У сучасному світі політики піднімають важливі питання щодо жіночих прав, підтримуючи їх та заохочуючи інших до цього. Розглянемо детально приклади використання лексико-стилістичних засобів на позначення слова-образу «жінка» в політичних промовах Барака Обами. Американський державний та політичний діяч використовує виражальні засоби з позитивною та негативною конотацією. Так, у реченні “*And we’re helping to remove barriers that*

prevent women from participating fully in their societies” [68] – «*I ми допомагаємо руйнувати бар’єри, які заважають жінкам в повній мірі бути частиною їх суспільства*» метафора із позитивною конотацією відображає намагання населення зникнути стереотипи та відстояти права жінки в сучасному світі. Хоча номінативна одиниця з негативною семантикою „*barrier*“ вказує на певну перешкоду, яка заважає вільним діям, та у даному контексті втілює подібне значення, за допомогою дієслова „*to remove*“ вона нейтралізує своє значення та втілює можливість подолання серйозних проблем.

У наступному прикладі „*People who opened our eyes to the discrimination, both subtle and overt, that women face*” [68] – «*Люди, які відкрили нам очі на дискримінацію, як приховану, так і відкриту, з якою стикаються жінки*» метафора наділена позитивним конотативним значенням та охарактеризовує вихід з омани, бачення правди щодо сурової реальності, в якій живе жінка. Висвітлення тем щодо жіночого питання, нерівноправ’я та дискримінації грає важливу роль в процесі винайдення певного рішення та подолання проблеми. Таким чином, політики показують свою зацікавленість у вирішенні даних питань з метою покращення умов життя як для власних членів родини, так і для звичайних жителів їх та іноземних країн.

Метафора із позитивною конотацією у реченні “*She was a civil rights leader with the eye of a strategist and the heart of a warrior*” [68] – «*Вона була лідером у галузі цивільних прав з оком стратега та серцем воїна*» охарактеризовує Розу Паркс, американську політичну активістку та одну із засновниць руху за права чорношкірих громадян США, як сильну та мудру особистість. Барак Обама поважає та захоплюється даною особистістю, яка активно брала участь у боротьбі за права чорношкірого населення США, окрестивши її такими характеристиками як “*leader with the eye of a strategist*” та “*the heart of a warrior*”. Словосполучення “*leader with the eye of a strategist*” вказує на її вміння розуміти проблему та обдумати шляхи рішення, за допомогою яких можна буде досягти успіху, а словосполучення “*the heart of a warrior*” втілює її мужність та незламність, адже несправедлива поведінка

людей та арешт не зупиняли її у боротьбі за власні права та досягненні поставлених цілей.

У реченні *“This is the future that we’re building, one where all of us here at home and around the world are free to live out our dreams”* [68] – *«Це майбутнє, яке ми будуємо, в якому всі ми тут вдома та у всьому світі, вільні втілити наші мрії в реальність»* метафора уособлює позитивне конотативне значення, адже на сьогоднішній день люди намагаються створити мирне майбутнє для себе, свої дітей та нащадків. Тим не менш, таке майбутнє матиме місце лише у тому випадку, коли суспільство дійде компромісу та зменшить певний рівень егоцентризму, притаманний кожній людині.

Речення *“History did not fall into her lap – she seized that moral arc and she bent it with her bare hands in the direction of justice”* [68] – *«Історія не звалилася їй з неба – вона вхопилася за цю моральну дугу і зігнула її голими руками у напрямку справедливості»* вміщує в собі як метафору, так і епітет. Метафори *“she seized that moral arc”* та *“she bent it with her bare hands in the direction of justice”* зображують силу та жагу Рози Паркс щодо зміни суспільних поглядів, руйнації расизму. Жінка не стала просто сидіти на місці в очікування змін, вона взяла все в свої руки та почала активну боротьбу за права афроамериканського населення США та стала однією з ключових фігур в історії.

Метафора із негативним конотативним значенням зображена у реченні *„They’re usually a lagging indicator on these issues“* [68] – *«Зазвичай вони є відсталими індикаторами у розпізнанні та вирішенні цих питань»*, де словосполучення охарактеризовує роботу та бажання законодавчого органу втручатися та змінювати певні устрої, створюючи кращі умови для життя для кожного члена суспільства.

У реченні *“There are women who have never had more opportunity, but there are a lot of women who are still stuck in the toughest of economic circumstances”* [68] – *«Існують жінки, які ніколи не мали великих можливостей, але є й велика кількість жінок, які все ще застрягли у найважчих економічних умовах»* метаформа зображує складне становище жінки в економічній сфері. Адже жінки знаходяться все ще в

процесі досягнення гендерної рівності в глобальній економіці, зокрема рівної оплати праці чоловіків та жінок, та руйнування гендерних стереотипів в економічній сфері, з якими стикається майже кожна жінка.

Також, використання епітетів у чоловічих політичних промовах є доволі частим явищем. У реченні “*It’s the result of decades of slow, tireless, often frustrating and unheralded work by people like Dorothy Pittman-Hughes and Gloria Steinem*” [68] – «*Це результат десятилітньої повільної, незмінної, часто розчаровуючої та несподіваної роботи таких людей, як Дороти Пітман-Хьюз та Глорії Стайнем*» епітет зображує негативне конотативне значення. Семантичні значення слів „*slow*”, “*tireless*”, “*frustrating*” та “*unheralded*” підсилюють значення одне одного та формують неприємні асоціації щодо темп змін нав’язаного відношення до ставлення до жінок, її прав та місця в соціальному колі.

Епітети у реченні “*It took Sally Ride’s relentless commitment, Mae Jemison’s boundless courage to shatter that glass ceiling*” [68] – «*Саллі Райд взяла на себе непохитну рішучість, а Мей Джемісон – безмежну мужність, для зруйнування цієї скляної стелі*» описують видатних постатей Саллі Райд, першу жінку Сполучених Штатів, яка побувала у космосі, та Мей Джемісон, перша афроамериканка, яка здійснила політ у космос, як цілеспрямованих та мужніх особистостей, які опанували професію, яку було прийнято вважати чоловічою, та показали, що вміння та талант не визначаються гендерною приналежністю, а насамперед наполегливою працею та бажанням. Саллі та Райд є прикладом жінок, яким вдалося «розбити скляну стелю» та поселити віру у інших жінок щодо можливостей змін та відстоювання власних прав у суспільстві.

Промови Джиммі Картера, 39-го президента Сполучених Штатів, наповнені більше негативними лексико-стилістичними засобами. Так, наприклад, речення “*A number of years ago, in the year 2000, I had been a Southern Baptist for 70 years - I still teach Sunday school every Sunday -but the Southern Baptist Convention in the year 2000 decided that women should play a secondary position, a subservient position to men*” [62] – «*Кілька років тому, в 2000 році, я був південним баптистом протягом 70 років – я все ще викладаю у недільній школі кожну неділю - але Південна баптистська*

конвенція в 2000 році вирішила, що жінки повинні відігравати другорядну роль, **підпорядковане становище по відношенню до чоловіків**» містить епітет з негативним конотативним значенням. Семантичне значення слова “*subservient*” відображає задежність від чогось або когось та наголошує про становище підлеглого у професійному середовищі або ж у повсякденному житті. У даному контексті дане словосполучення описує підпорядкованість жінок по відношенню до чоловіків, їх професійну недооціненність.

Наступний приклад “*But the basic thing is the scriptures are misinterpreted to keep men in an ascendant position*” [62] «Але суть у тому, що Святе Письмо неправильно інтерпретується з метою утримування чоловіків у **панівному становищі**» вміщує епітет, який вказує на панування чоловіків у різних сферах життєдіяльності. Джиммі Картер наголошує про самопроголошене панування чоловіків та невірну інтерпретацію священної книги з метою встановлення чоловічої влади в суспільстві та визнання себе більш значеннєвим створінням, ключовою фігурою, створеною Богом, аніж жінки.

У реченні “*That is an all-pervasive problem, because men can exert that power, and if an abusive husband or an employer, for instance, wants to cheat women, they can say that if women are not equal in the eyes of God, why should I treat them as equals myself?*” [62] – «**Це всеохоплююча проблема, тому що чоловіки можуть використовувати цю владу, і якщо жорстокий чоловік чи роботодавець, наприклад, хоче обдурити жінку, вони можуть сказати таке, що, якщо жінки не рівні в очах Бога, чому я маю ставитися до них як до рівних?**» епітет “*all-pervasive problem*” описує масштабність проблеми гендерної нерівності, яка торкається всіх сфер життєдіяльності. Епітет “*abusive husband or an employer*” відображає певну кількість чоловічого населення, а саме їх відношення до жінок у повсякденному житті на робочому місці.

Епітет у реченні “*This is a horrible affliction on all women that live in those countries*” [62] – «**Це жахлива біда для всіх жінок, які живуть у цих країнах**» описує становище жінки в таких країнах, як Азія та Африка, де панує патріархат, а доля жінки зосереджена в руках її чоловіка чи батька. В таких країнах є свої консервативні

традиції, які не йдуть в ногу з прогрсом та сучасністю, а більшість чоловічого населення не бажає поступатися своїм авторитарним місцем.

Наступний приклад епітета у реченні *“I would say the best thing that we could do today is for the women in the **powerful nations** like this one, and where you come from, Europe and so forth, who have influence and who have freedom to speak and to act, to take the responsibility on yourselves to be more forceful in demanding an end to racial discrimination against girls and women all over the world”* [62] – *«Я б сказав, що найкраще, що ми можемо зробити сьогодні для жінок, які живуть в таких **могутніх країнах**, як ця, та родом з Європи або іншої країни, які мають вплив і мають свободу говорити та діяти, взяти на себе відповідальність бути більш рішучими у своїх вимогах щодо припинення расової дискримінації щодо дівчат та жінок у всьому світі»* описує саме країни, де жінки можуть та вже досягли значних змін у покращенні власного становища. Могутні країни є орієнтиром того, що в цих країнах розвинуті різні сфери життєдіяльності, а важливі проблеми висвітлюються та отримують свого рішення.

Метафора у реченні *“Another very serious thing is **honor killings**, where a family through misinterpretation, again, of a holy scripture - there's nothing in the Quran that mandates this - will execute a girl in their family if she is raped or if she marries a man that her father does not approve, or sometimes even if she wears inappropriate clothing”* [62] – *«Ще одна дуже серйозна річ - це **вбивства в ім'я честі**, коли сім'я через неправильне тлумачення Святого Письма - в Корані про це нічого не вказано - стратить дівчину у своїй сім'ї, якщо її зґвалтували або якщо вона виходить заміж за людину, яку не схвалює її батько, або іноді, навіть якщо вона носить неналежний одяг»* зображує певне явище, яке притаманне країнам Азії та Африці. Номінативні одиниці *“**honor**”* та *“**killings**”* мають протилежні конотативні значення, а саме позитивне та негативне відповідно. Дане явище можемо побачити на сьогоднішній день, але у віддалених частинах світу, де люди все ще дотримуються застарілих поглядів на життя та не бажають реформувати певні консервативні устої.

Джо Байден, 46-й президент США, також використовує чималу кількість лексико-стилістичних засобів у промовах. На приклад, у реченні *“**The democratic***

threshold is liberty” [66] – «*Демократичний поріг – свобода*» метафора уособлює найвищий рівень політичної системи, де панує рівноправ'я як гендерне, так і расове. Номінативна одиниця “*threshold*” відображає умовний кінець чогось, межу. Тобто у даному прикладі – найголовніша та остаточна ціль політичної системи, а саме свободи.

Наступний приклад “*And at every step, they’ve also helped push open the doors of opportunity to women in our military — blazing the trail a little wider, a little brighter for all the proud women following in their path and looking to their example*” [77] – «*І на кожному кроці вони також допомагали відкрити двері можливостей для жінок у нашій армії – прокладаючи більш широкий шлях, більш яскравіший для всіх гордих жінок, які йдуть їх шляхом та наслідують їх приклад*» зображує метафору з позитивним конотативним значенням, яка описує заслуги інших видатних жінок та їх внесок в майбутнє професії військових, а саме залучення жінок до даної професії. З давніх часів жінкам не було місця серед військових через незначні силу та витримку. Тим не менш, жінки змогли довести, що вони не слабкі істоти та здатні досягти всього, чого забажають. Наполеглива праця, мужність та віра є ключовими моментами у слідуванні цілі.

У реченні “*I’m so proud of the incredible work Lieutenant General Richardson and her team have done to support the American people this year, and the American people are as well*” [77] – «*Я так пишаюся неймовірною роботою генерал-лейтенанта Річардсон та роботи її команди щодо підтримки американського народу цього року, а також американського народу*» епітет відображає позитивне конотативне значення. Президент описує успіхи військової та її команди, що у свою чергу охарактеризовує її як гарного лідера та відданого працівника.

Речення “*And we all need to see and to recognize the barrier-breaking accomplishments of these women*” [77] – «*І ми всі повинні бачити та визнавати досягнення цих жінок*» містить епітет, який відображає досягнення успіху серед жінок-військових, їх змогу подолати певні труднощі на професійному шляху та відкриття нових можливостей для майбутнього покоління. Жінки-військові зазнавали певного тиску зі сторони чоловіків, адже професія військового вважалася чисто

чоловічою. Тим не менш, бажання жінки оволодіти новою професією, допомогло їй відкрити нові можливості та більший вибір майбутнього місця праці.

Наступний приклад *“That women aren’t just token members, but integral parts throughout all branches and all divisions”* [77] – *«Що жінки є не просто символічними членами, а невід’ємною частиною всіх секторів та відділів»* містить епітет *“just token members”* та *“integral parts”*, які охарактеризовують жінок як важливу частину суспільства, які спроможні посідати керівні посади та бути на рівні з чоловіками в різних професійних сферах, а інколи навіть кращими ще них.

У реченні *“Each of these women have led careers demonstrating incomparable skill, integrity, and duty to country”* [77] – *«Кожна з цих жінок мала кар’єру, демонструючи незрівнянні навички, чесність та обов’язок перед країною»* епітет відображає талант та вміння жінок, їх цілеспрямованість у добутті цього. Адже незрівнянні навички здобуваються через сумлінну працю та колосальне бажання стати кращим у своїй роботі. Таким чином, дане словосполучення охарактеризовує жінок як завзятих та старанних особистостей, які можуть дійти до поставленої цілі, показуючи набуті навички та вміння.

Метафора у реченні *“We need the young women just beginning their careers in the military service to see it and know that no door will be closed to them”* [67] – *«Нам потрібно, щоб молоді жінки, які тільки розпочинали свою кар’єру на військовій службі, побачили це і знали, що жодних дверей не буде зачинено для них»* охарактеризовує сучасне становище американського війська, а саме бажання та заохочення жіночого населення приєднатися до них. Даний вираз відображає намагання створити рівноправне середовище для чоловіків та жінок в отриманні посади та можливості кар’єрного зросту в рівних умовах та з рівною заробітною платою.

Білл Клінтон, 42-й президент Сполучених Штатів, доволі рідко вдається до використання лексико-стилістичних засобів. Тим не менш, можемо спостерігати їх використання у нижченаведених прикладах. Так, у реченні *“Well, she’s insatiably curious, she’s a natural leader, she’s a good organizer, and she’s the best darn change-maker I ever met in my entire life”* [57] – *«Ну, вона неймовірно допитлива,*

вона **природжений лідер**, вона **хороший організатор**, і вона **найкращий до мозку кісток реформатор**, якого я коли-небудь зустрічав» пан Клінтон описує свою дружину Гілларі Клінтон, вдаючись до використання епітетів. Дані епітети охарактеризовують пані Клінтон як фахівця своєї справи, талановиту політикиню та громадського діяча, яка досягла значних змін у кращу сторону та продовжує це робити й донині.

У реченні “*And after a tough battle, New York elected her to the seat once held by another outsider, Robert Kennedy*” [57] – «*І після важкої битви Нью-Йорк обрав її на місце, яке колись займала інша особа, Роберт Кеннеді*» епітет висвітлює політичні дебати та вибори на місце сенатора від штату Нью-Йорк, де політикиня досягла успіху. Гілларі Клінтон продовжує долати бар’єри, пов’язані із гендерною нерівністю, та показує на власному прикладі, що наполегливість та сумлінна праця є рушійною силою у здобутті бажаного.

Наступний приклад “*So she tried to make sure people on the battlefield had proper equipment*” [57] – «*Тому вона намагалася переконатися, що люди на полі бою мають необхідне обладнання*» втілює метафору, а саме під “*battlefield*” слід розуміти професійну сферу, а під “*proper equipment*” – навички та вміння, якими володіє особа. Таким чином, колишній президент ототожнює будь-яку професійну діяльність із боєм за отримання кращого місця та кращої заробітної плати.

Досліджуючи мовні засоби в політичних промовах та статтях, було визначено, що вони наділені різним характером емоційності, значеннєвим відтінком та метою впливу. Автори статей та оратори шляхом використання епітетів та метафор із негативним та позитивним конотативним значенням створюють певний образ жінки. На Рис. 3.1 пропонуємо детальніше розглянути відсоткове співвідношення мовних засобів у жіночих політичних промовах задля наочного співставлення переважаючої їх кількості. Частотність використання епітетів з позитивним конотативним значенням становить 55%, у той час як з негативним конотативним значенням – 45%. Використання метафор з позитивною конотацією складає 57%, а з негативною конотацією – 43%. Таким чином, найменш частотним є використання мовних засобів

саме з негативним конотативним значенням, що створюють позитивний слово-образ жінки.

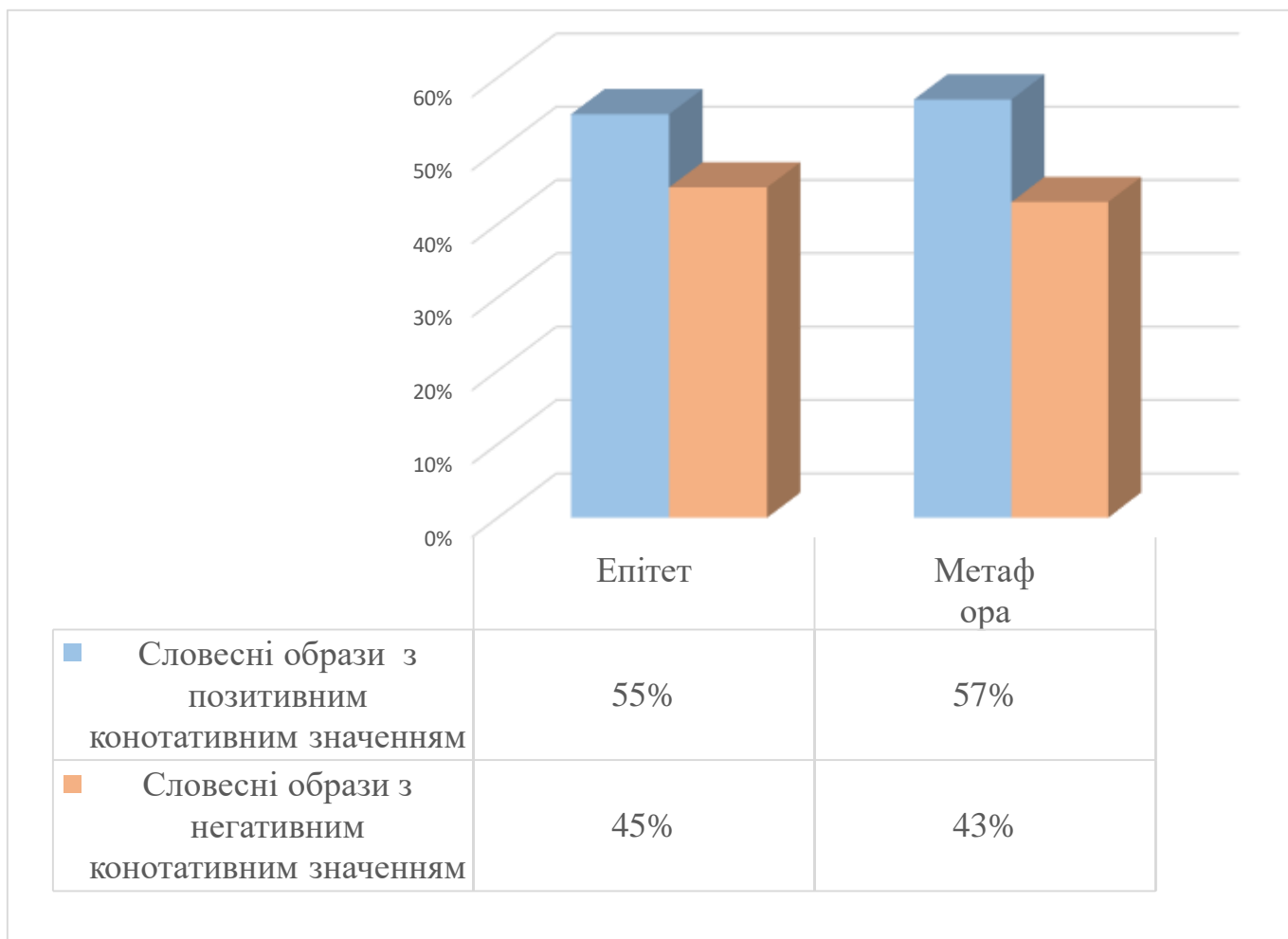

РИС. 3.1 Частотність використання епітетів та метафор з негативним та позитивним конотативним значенням у жіночих політичних промовах

Також, пропонуємо детальніше розглянути відсоткове співвідношення мовних засобів у чоловічих політичних промовах задля наочного співставлення переважаючої їх кількості. Таким чином, на Рис. 3.2 можемо спостерігати, що чоловіки-політики найчастіше вдаються до використання епітетів з позитивним конотативним значенням, частотність яких становить 59%, у той час як з негативним конотативним значенням – 41%. Використання метафор з позитивним конотативним значенням складає 73%, а з негативним – 27%. Найменш частотним є використання

мовних засобів саме з негативним конотативним значенням, що створюють позитивний слово-образ жінки серед чоловічої частини політичної сфери.

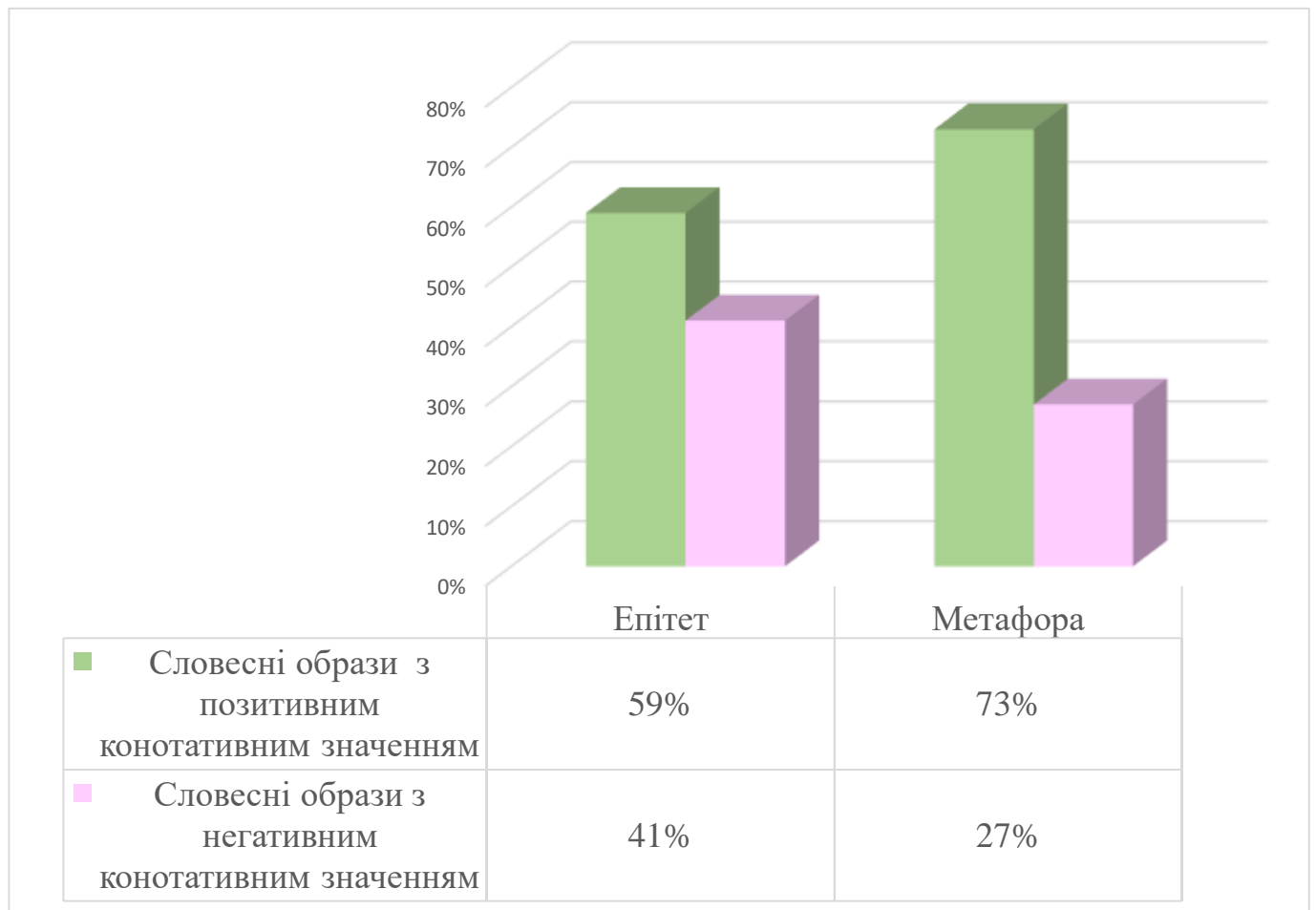

РИС. 3.2 Частотність використання епітетів та метафор з негативним та позитивним конотативним значенням у чоловічих політичних промовах

Таким чином, можемо спостерігати позитивну тенденцію щодо становища жінки у суспільстві, що у свою чергу розширює її можливості та сферу впливу. Отож, пропонуємо також розглянути загальний результат використання мовних засобів в чоловічих та жіночих промовах разом. На Рис. 3.3 можемо побачити, що політики та політикині вдаються до використання мовних засобів із позитивною конотацією, а саме частотність епітетів становить 55%, а метафор – 60%. Використання мовних засобів з негативною конотацією незначно поступається, тому отримали такі

результати: епітети – 45%, метафори – 40%. Відповідно найменш частотним є використання мовних засобів із негативним конотативним значенням.

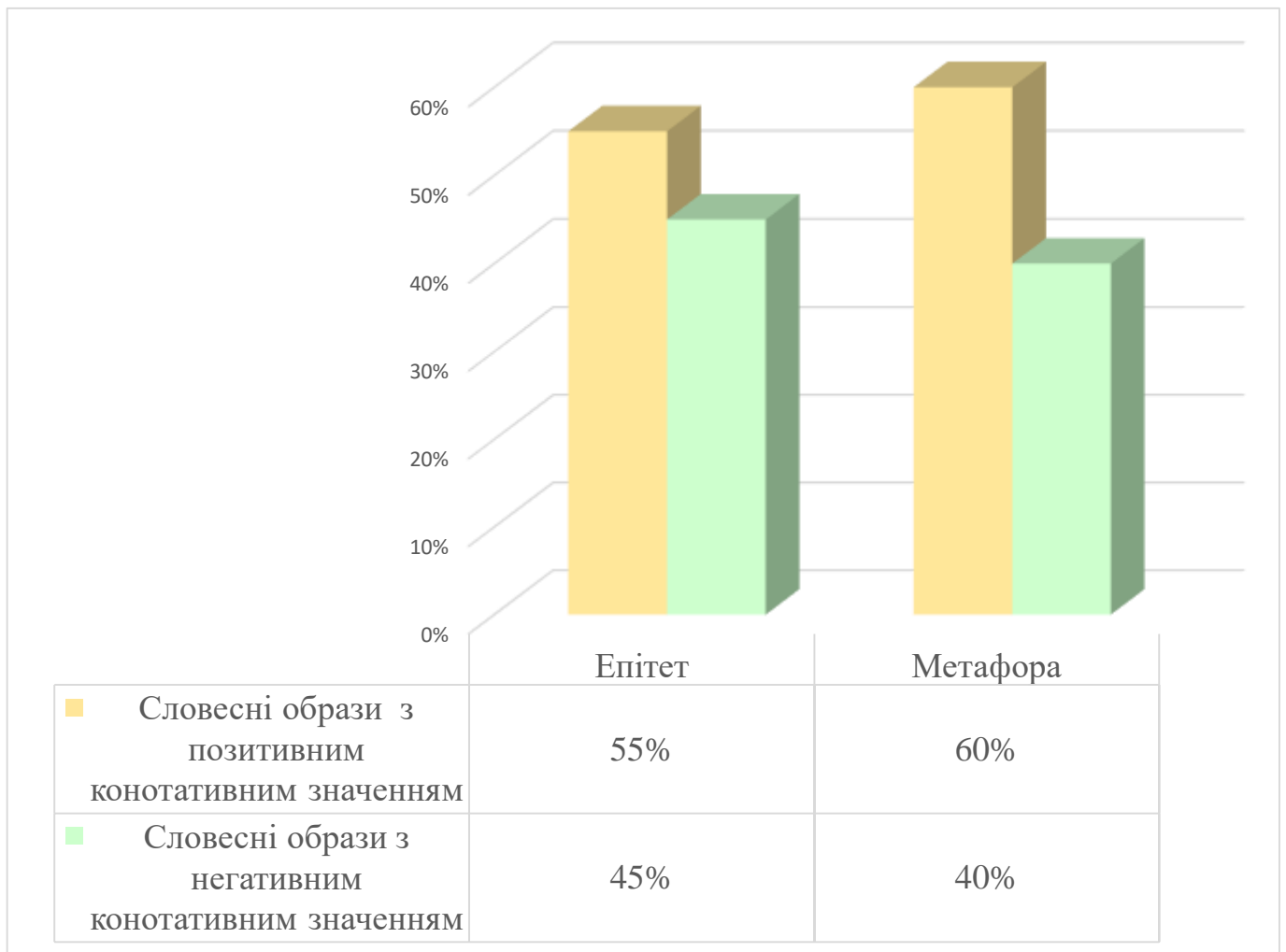

РИС. 3.2 Частотність використання епітетів та метафор з негативним та позитивним конотативним значенням у чоловічих та жіночих політичних промовах

Усього нами було проаналізовано 94 епітетів та метафор у 17 політичних промовах (див. Додаток А). В ході аналізу було встановлено відсоткове співвідношення найбільш та найменш вживаних лексико-стилістичних засобів у чоловічих та жіночих політичних промовах та статтях. Таким чином, ми отримали наступні результати, а саме частота використання епітетів політиками та політиkinями становить 48%, що в свою чергу є найменшим показником, а частота вживання метафори становить 52% – найбільший показник.

Для візуального усвідомлення того, які саме метафори та епітети використовують політики та політикині у своїх виступах та промовах було схематично зображено мовні засоби, пов'язані з описом жінки (див. Додаток Б, Додаток В, Додаток Г та Додаток Д). Таким чином, можемо коротко викласти головний матеріал дослідження з метою розуміння ситуації жінки в різних сферах життєдіяльності, та побачити різноманіття метафор та епітетів з позитивною та негативною конотацією.

Відтак, можемо стверджувати, що слово-образ наділений експресивно-емоційним характером і активовано номінативними одиницями як з позитивними, так і негативним конотативним значенням. Відсоткове співвідношення щодо вживання стилістичних засобів, а також їх наповненості щодо образу жінки, різниться. Таким чином, було визначено, що мовних засобів з позитивною конотацією в значній кількості більше, ніж з негативною. За допомогою мовних зворотів можемо охарактеризувати жінку, як сильну та вольову особистість, яка прагне рівноправ'я та певної свободи дії та вибору, але через консервативні погляди суспільства та певної частини чоловіків, які бояться жіночої влади, жінка наділена стереотипними рисами, які створюють правила та перешкоди в різних сферах життєдіяльності. Використовуючи різні мовні засоби у своїх промовах, Гілларі Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі та Мішель Обама охарактеризовують себе як особи, які вдало володіють мовою, її тонкощами. Авторки вміло використовують різні за експресивністю та емоційністю словосполучення, додаючи певного допоміжного значення та роблячи промову більш цікавою для реципієнта.

Отже, медіатексти на суспільно-політичну тематику наділені словесними образами з негативною та позитивною конотацією, за допомогою яких будується образ жінки в сучасному світі та сприйняття її громадськістю. Дослідивши лексико-стилістичні прийоми в жіночих та чоловічих політичних промовах ключових фігур даної сфери, можемо стверджувати, що чоловіки-політики також зацікавлені у вирішенні проблеми жіночого питання та у допомозі створити толерантне суспільство із рівними правами. Жінка постає як цілеспрямована та сильна особистість, яка сумлінно працює над зміною консервативних поглядів щодо

становища жінки у суспільстві та прагне отримувати оцінку власних умінь не за гендерною приналежністю, а через результати.

3.2. Синтаксичні особливості чоловічих та жіночих промов

Політичні промови мають різну будову, форму та мету висловлення. Правильна синтаксична організація твору дає можливість чітко передати думку чи ідею, яку зрозуміє реципієнт. В політичних промовах та статтях на політичну тематику можемо зустріти прості та складні речення. Серед складних синтаксичних конструкцій в творах на політичну тематику долучаються до вжитку речення зі складнопідрядним, складносурядним та безсполучниковим зв'язком.

Проаналізуємо більш детально кожен з виокремлених різновидів синтаксичних конструкцій на основі доповіді Гіллари Клінтон, опублікованого на веб-порталі The Atlantic, та статті на The New York Times. Таким чином, використання простих речень є доволі частим явищем. Прості речення можуть ускладнюватися однорідними членами речення. Наприклад, речення “*The coronavirus pandemic, the loss of millions of jobs, and the deaths of Ahmaud Arbery, George Floyd, and Breonna Taylor, among too many others, have prompted activists to shine a light on the injustice and inequality facing communities of color, especially Black women*” [45] – «Пандемія коронавірусу, втрата мільйонів робочих місць, та смерті Ахмада Арбері, Джорджа Флойда та Бреонни Тейлор серед багатьох інших, підштовхнули активістів до відкриття правди щодо несправедливості та нерівності, з якими стикаються суспільство з іншим кольором шкіри, особливо афроамериканки» ускладнене однорідними підметами та повторами, що подані у паралельних конструкціях “*the loss of millions of jobs*”, “*and the deaths of Ahmaud Arbery*” [45, с. 126].

Наступний приклад “*The declaration of a **simple, obvious** message should perhaps not have had such a **galvanizing effect***” [45] – «Можливо, оголошення простого та очевидного повідомлення не повинно було мати такого стимулюючого впливу» ускладнений однорідними означеннями, що подані у вигляді епітетів, які в свою чергу розширюють значення певного явища за допомогою використання різних описових прикметників.

У реченні, що ускладнене однорідними додатками, “*Since 1995, the phrase Women’s rights are human rights has appeared on tote bags, cellphone cases, needlepoint pillows, and T-shirts*” [45] – «З 1995 р. вислів «Права жінок – це права людини» з’явився на сумках-шопперах, чохлах для телефонів, в’язаних гачком подушках та футболках» присутні інверсія, що привертає увагу реципієнта до розуміння важливості жіночого руху, підсилюючи його значимість, та асиндетон, який представлений у вигляді переліку однорідних додатків на позначення засобу розповсюдження феміністичного руху [45, с. 126].

Також, прості речення ускладнюються за допомогою відокремлених членів речення, зокрема, відокремленими означеннями, які представлені дієприкметниковими зворотами: “*But I am still surprised by the backlashes provoked by women’s advancement*” [45] – «Але я все ще здивована реакцією, викликаною жіночим успіхом» . Також, у цьому реченні наявний еліпсис, суть якого полягає у відсутності одного з головних членів речення, а саме “which are”, що створює ефект динамізму та напруженості ситуації [45, с. 126]. Наступне речення “*The delegates rose, giving me a standing ovation, a rarity at buttoned-up UN gatherings*” [45] – «Делегати піднялися та аплодували мені стоячи, що є рідкістю на таких консервативних зібраннях ООН» ускладнене відокремленими обставинами, які представлені дієприкметниковими зворотами. Також, у даному реченні наявний епітет, який характеризує традиційність міжнародних зборів, їх консервативність.

Речення “*But in fact, when women are included in peace negotiations, agreements are less likely to fail and more likely to last*” [45] – «Але насправді, коли жінки є частиною мирних переговорів, існує більша ймовірність дійти до взаємної згоди та менша ймовірність її провалу» ускладнене вставним словом, а також повторами, протиставленням, які посилюють виразність мовлення, додаючи інформації емоційності та експресивності. Наведені синтаксичні стилістичні засоби підкреслюють вагомість ролі жінки у політичних перемовинах, створюючи образ оратора, який вміє переконувати. Вставне речення “in fact” додає модальності висловлюванню наполягаючи на більшій вірогідності [45, с. 127]. Також, зустрічаються речення зі вставленими конструкціями: “*I shared those concerns (and*

later, when I led the State Department, I made sure that China's human-rights record was a focus of investigation and criticism)" [45] – «Я розділяла ці побоювання (і пізніше, коли я керувала Державним департаментом США, я впевнилася, що утиск прав людини в Китаї був центром уваги дослідження та критики)», що мають на меті передати додаткову інформацію щодо певної ситуації чи явища.

Синтаксичні конструкції в політичних промовах та статтях представлені й у вигляді прямої мови. Включення цитат або прямої мови у політичних промовах дозволяє підвищити рівень впливу на реципієнта, використовуючи окремі положення як підтвердження власної думки та підсилення значення слів, наприклад: “*And then I said this: “If there is one message that echoes forth from this conference, let it be that human rights are women's rights and women's rights are human rights, once and for all”*” [45] – «І потім я сказала наступне: «Якщо є хоча б одне повідомлення, з яким солідарна конференція, то права людини – це жіночі права, а жіночі права – це права людини, раз і назавжди»». Паралельна конструкція та аргументативний повтор, використані мовцем, утворюють ефект нагнітання та нав'язування думки, виконуючи сугестивну функцію [45, с. 127]. Також, доволі часто можемо зустрічати використання риторичних питань: “*A first lady talking about foreign policy on the world stage?*” [45] – «Перша леді говорить про зовнішню політику на світовій арені?» Риторичне питання імплементується автором не для отримання відповіді, оскільки вона або вже відома, або очевидна, або взагалі не потрібна, а для того щоб спровокувати емоційний відгук та отримати мовчазне схвалення або заперечення публіки, впливаючи на їх думки [45, с. 128].

Складні синтаксичні конструкції репрезентовані складнопідрядними та складносурядними зв'язками. Так, речення “*We also know **that** women are often the first to spot conflict on the horizon, coming their way*” [52] – «Також, ми знаємо, що жінки часто є особами, які перші помічають ймовірність виникнення конфлікту в найближчому майбутньому» втілює складнопідрядний тип зв'язку, де наявна інфінітивна конструкція, яка використовується для позначення мети та можливості реалізації дії [45, с. 127].

Наступний приклад “Mrs. Clinton didn’t attend the Women’s March on Washington, **but** the role she played in spurring the current wave of activism has become more clear” [59] – «Пані Клінтон не відвідала Марш жінок у Вашингтоні, але роль, яку вона відіграла у розпалюванні нинішньої хвилі «активізму», стала більш зрозумілою» втілює складносурядний тип зв’язку, де наявна метафора, яка використовується для збільшення образності за допомогою асоціацій, що викликаються переносним вживанням слова.

У реченні із безсполучниковим типом зв’язку “I was fresh off a bruising fight for health-care reform, a topic some considered far beyond the job description of a first lady” [45] – «Я тільки що закінчила агресивну боротьбу за медичні реформи, проблема яких на думку деяких виходить далеко за рамки посадових обов’язків першої леді» номінативна одиниця містить сему, яка характеризує певну скрутну ситуацію, наповнену труднощами та протистояннями. Потрібно зазначити, що в політичних текстах переважають складнопідрядні речення у порівнянні з іншими типами зв’язку. Тим не менш, нерідко зустрічаються речення, в яких поєднано складнопідрядний та складносурядний типи зв’язку: “I didn’t know it at the time, **but** the Chinese government cut off the television feed of my speech to the rest of the convention center, **where** thousands of people **who** couldn’t fit into the hall were watching” [45] – «Я не знала про це на той момент часу, але уряд Китаю перервав телевізійну трансляцію моєї промови для іншої частини конференц-центру, де знаходилися тисячі людей, які не змогли поміститися у залі».

Політичні промови чоловіків політиків також наділені різними синтаксичними конструкціями. Проаналізуємо більш детально промову Барака Обами в Чикаго, яка була взята з веб-порталу Los Angeles Times. Таким чином, можемо спостерігати вжиток простих речень, наприклад, речення “Our Constitution is **a remarkable, beautiful gift**” [71] – «Наша Конституція – це **неймовірний, прекрасний подарінок**», яке також вміщує в собі епітет “**remarkable, beautiful gift**”; або ж приклад “You’re not the only ones” [71] – «Ви не самотні». Прості речення можуть ускладнюватися однорідними членами речення. Наприклад, речення “Wages, incomes, home values,

and retirement accounts are rising again” [71] – «**Заробітна плата, доходи, вартість житла та пенсійні рахунки знову зростають**» ускладнене однорідними підметами та мають єдину тематику, пов’язану з матеріальними благами. Речення “*They’ll be busy dealing with its effects: environmental disasters, economic disruptions, and waves of climate refugees seeking sanctuary*” [71] – «**Вони будуть зайняті усуненням його наслідків: екологічних катастроф, економічних потрясінь та хвиль кліматичних біженців, які шукають притулку**» ускладнене однорідними додатками, які позначають екологічні проблеми та їх наслідки.

Речення “*Whether we’ve seen eye-to-eye or rarely agreed at all, my conversations with you, the American people – in living rooms and schools; at farms and on factory floors; at diners and on distant outposts – are what have kept me honest, kept me inspired, and kept me going*” [71] – «**Незалежно від того, були ми близькі чи ні, мої розмови з Вами, американським народом – у вітальнях та школах, на фермах та на заводських поверхах, у закусочних та на віддалених заставах – це те, що не давало розслаблятися, надихало та підтримувало мене**» ускладнене вставною конструкцією та повторами з метою передачі допоміжної інформації. Також у даному реченні присутня анафора, яка посилює значення слів політика та робить промову більш милозвучною. Також, речення можуть бути ускладнені вставним словом, наприклад, “*I won’t stop; **in fact**, I will be right there with you, as a citizen, for all my days that remain*” [71] – «**Я не зупинюся; насправді, я буду поряд з вами, як громадянин протягом всіх моїх останніх днів**».

Барак Обама доволі часто вдається до цитувань з метою підсилити значення слів: “*In his own farewell address, George Washington wrote that self-government is the underpinning of our safety, prosperity, and liberty, but “**from different causes and from different quarters much pains will be taken...to weaken in your minds the conviction of this truth**”*” [71] – «**У своєму прощальному зверненні Джордж Вашингтон писав, що самоврядування є основою нашої безпеки, процвітання і свободи, але «через різні причини та із різних кіл буде докладено великих зусиль... для того, щоб послабити у ваших умах переконаність у цій істині**»».

Використання риторичних питань застосовується для посилення виразності певної фрази. Так, наприклад, у промові присутні наступні приклади риторичних питань: “*Isn't that part of what makes politics so dispiriting?*” [71] – «Хіба це не частина того, що робить політику такою гнітючою?»; “*How can elected officials rage about deficits when we propose to spend money on preschool for kids, but not when we're cutting taxes for corporations?*” [71] - «Як виборні посадові особи можуть обурюватися дефіцитом, коли ми пропонуємо витратити гроші на дошкільні заклади для дітей, але не тоді, коли ми знижуємо податки для компаній?»

Складні синтаксичні конструкції репрезентовані складнопідрядними та складносурядними зв'язками. Так, речення “*ISIL will be destroyed, and no one who threatens America will ever be safe*” – «ISIL буде знищено, і ніхто, хто загрожує Америці, ніколи не буде у безпеці» втілює складносурядний тип зв'язку, де також присутня антонімічна пара слів “*threat*” та “*safe*”. Також, доволі часто у промовах можемо спостерігати використання еліпсу, наприклад, “*That's what I want to focus on tonight – the state of our democracy*” [71] – «Ось на чому я хочу зосередити увагу сьогодні ввечері – на стані нашої демократії», де пропущені головні члени речення у підрядній частині. Використання еліпсису в даному реченні вжито для того, щоб зробити акцент та підсилити значення саме останньої частини.

Наступний приклад “*Democracy can buckle when we give in to fear*” – «Демократія може видозмінитися, якщо ми піддамося страху» втілює складнопідрядний тип зв'язку, де наявна метафора, мета якої полягає у збільшенні образності. Потрібно зазначити, що доволі часто в політичних промовах можемо зустріти речення, в яких поєднано складнопідрядний та складносурядний типи зв'язку: “*And increasingly, we **become so secure in our bubbles** that we accept only information, whether true or not, that fits our opinions, instead of basing our opinions on the evidence that's out there*” – «І ми все більше стаємо настільки захищеними в наших бульбашках, що приймаємо лише інформацію, чи то б правдиву чи ні, яка відповідає нашим поглядам, замість того, щоб ґрунтувати свою думку за допомогою

наявних доказів», де також присутня метафора, яка уособлює відсутність бажання людини змінюватися та вдосконалюватися.

Усього нами було проаналізовано 17 політичних промов із різноманітним синтаксичними конструкціями. Політичні промови мають складну будову з метою досягнення розуміння певної ідеї та маніпулятивного впливу на аудиторію. На Рис. 3.4 пропонуємо детальніше розглянути відсоткове співвідношення використання синтаксичних конструкцій в жіночих політичних промовах задля наочного співставлення переважаючої їх кількості. Частотність використання складних речень із підрядним зв'язком становить 37%, у той час як із сурядним зв'язком – 12% та з безсполучниковим зв'язком – 7%. Така наповненість текстів вказує на об'ємне обґрунтування думки, використовуючи певні факти та доводи, що в свою чергу впливають на думку реципієнта. В текстах доволі часто зустрічаються речення із поєднанням підрядного та сурядного типів зв'язку, частота вживання яких становить 10%. Використання простих речень складає 34%, що вказує про простоту та зрозумілість викладу певної ідеї чи матеріалу доповіді.

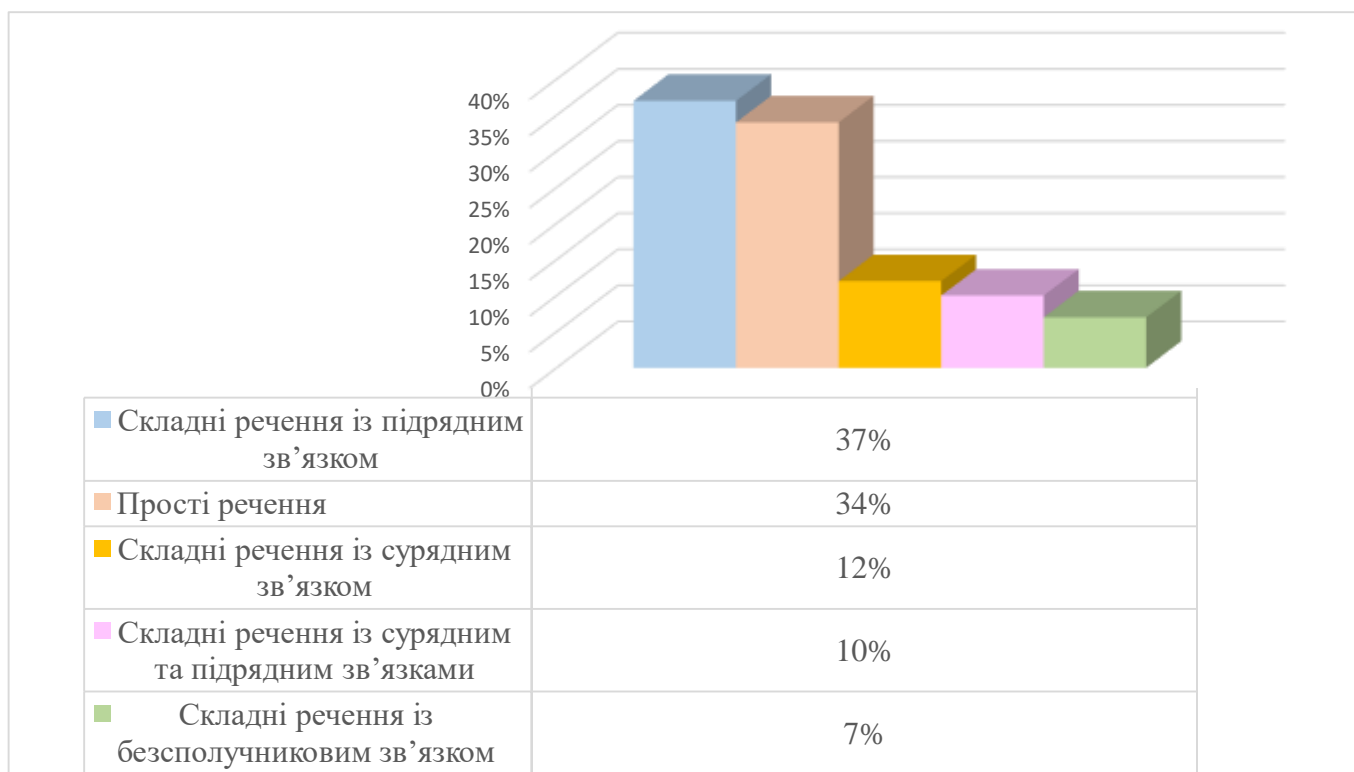

РИС. 3.4 Частота використання синтаксичних конструкцій (на матеріалі промов Гіларрі Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі та Мішель Обама)

Тепер розглянемо відсоткове співвідношення використання синтаксичних конструкцій в чоловічих політичних промовах задля наочного співставлення переважаючої їх кількості. На Рис. 3.5 можемо побачити, що чоловіки-політики найчастіше вдаються до використання складних речень із підрядним зв'язком, частотність використання яких становить 35%, у той час як із сурядним зв'язком – 19% та з безсполучниковим зв'язком – 10%. Щодо речень із поєднанням підрядного та сурядного типів зв'язку, то їх частота вживання становить 12%, а використання простих речень складає 24%.

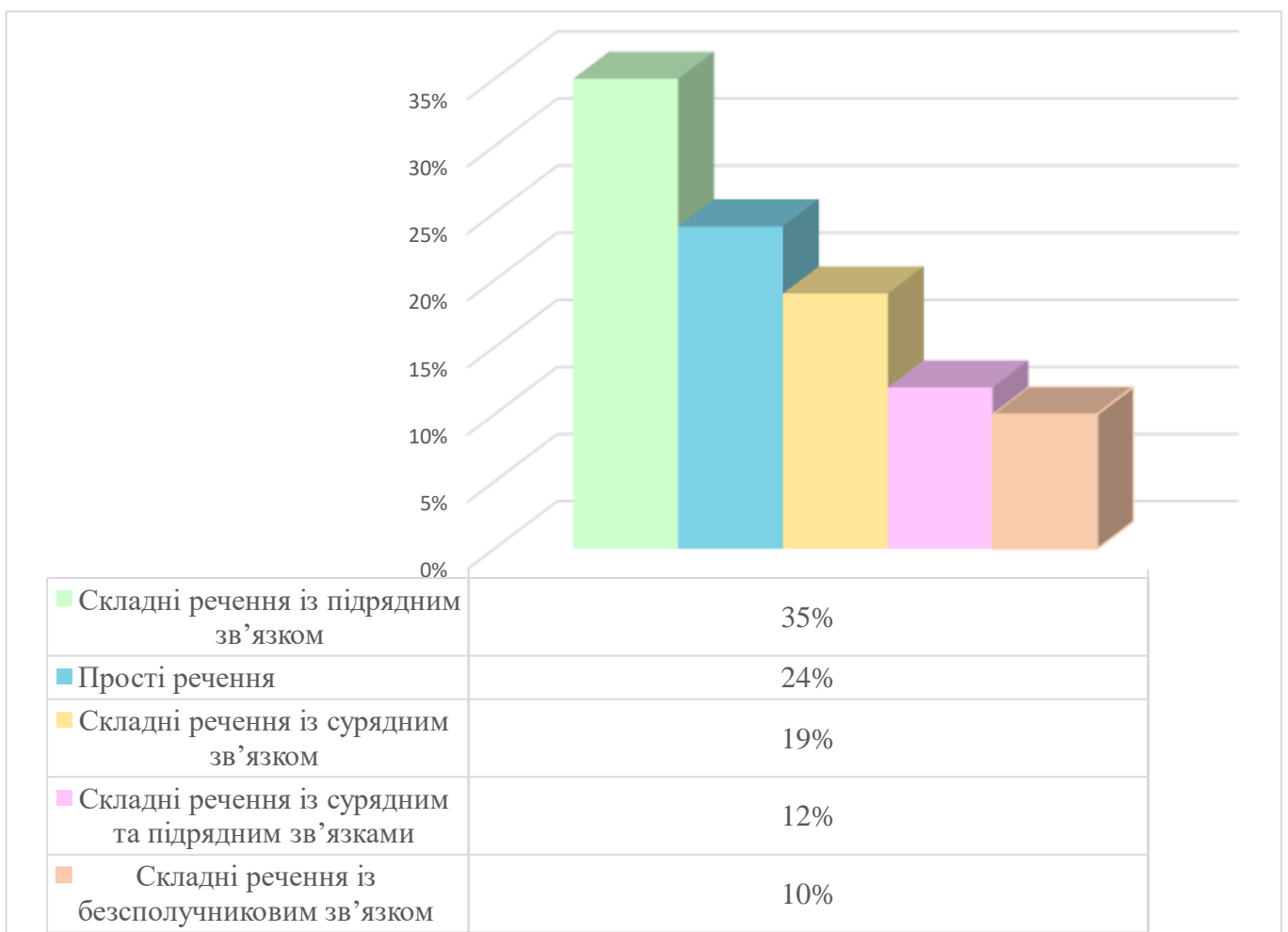

РИС. 3.5 Частота використання синтаксичних конструкцій (на матеріалі промов Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона)

Таким чином, можемо стверджувати, що політичні промови наповнені складними та простими синтаксичними конструкціями, за допомогою яких оратори

висвітлюють певну ідею та проблему, створюючи певний образ висвітленої теми, так і власний образ. У своїх промовах політики та політикині найчастіше використовують прості речення та речення із складнопідрядними зв'язками, які характеризуються своєю логічністю та коректністю. Правильно побудована промова увіковічує та охарактеризовує образ політикинь, які впевнено володіє проблематикою промови та щиро за неї бореться, які намагаються вплинути на суспільну думку, змінюючи певні застарілі консервативні традиції. Таке різноманіття синтаксичних конструкцій робить доповідь більш цікавою, адже кожне речення вміщує певну за величиною та емоційністю інформацію, а розмір речення та його наповненість несе не лише певне позитивне або негативне значення, а й створює когнітивний та сугестивний вплив.

ВИСНОВКИ

Політика та політичні промови завжди були центром уваги громадськості та ЗМІ. Політичне повідомлення наділене великою за масштабністю силою; це рушійний чинник формування нової свідомості, образу держави, стану політики, політичного діяча чи, навпаки, їх руйнацію. Політичний медіадискурс охоплює політичні повідомлення вербального та невербального характеру, які мають на меті вплинути на аудиторію. Інформація у повідомленні, її наповненість та побудова, можуть охарактеризувати як самого мовця, так і ситуацію, яку він/вона прагне донести до реципієнта. Політичні твори можуть нести як позитивний, так і негативний характер, коли існує ціль фальсифікувати чи дезінформувати певну категорію людей.

Таким чином, для того, щоб реконструювати слово-образ через аналіз лексико-стилістичних та синтаксичних особливостей в чоловічих та жіночих політичних промовах у сучасному англomовному медіадискурсі, були вирішені наступні завдання:

1. Нами охарактеризовано поняття слова-образу, а саме як категорії відображення світової картини дійсності у свідомості реципієнта, яка реалізується у мовленні за допомогою лексико-стилістичних засобів, зокрема епітетів та метафор. Художній образ є категорією естетики, яка вигадана автором мистецького твору та наділена уявною духовністю, емоційністю та інтелектуальністю. Тому, поняття слова-образу не можна ототожнювати з художнім образом, оскільки слово-образ є результатом вже існуючих установ та реалій, а художній образ – штучно створена форма дійсності; вони мають різну мету використання та способи творення.

2. Охарактеризовано слово-образ «жінка» у сучасному світі, а саме її стереотипізації та важкого стану в професійній діяльності, що забезпечуються консервативним світосприйняттям сучасного суспільства. Такі стереотипи впливають на трудову діяльність жінки, її місця в суспільстві та самореалізацію. Тому, політична сфера діяльності використовує медіа для поширення та установлення

певної ідеї, концепції чи образу, що в подальшому має на меті їх укорінення у повсякденне сприйняття.

3. Нами проаналізовано поняття медіадискурсу як специфічного мовленнєво-мисленнєвого виду діяльності, який постає найефективнішим способом інформування та практичним засобом комунікативної дії в медіа просторі. Медіадискурс тісно пов'язаний з лінгвістичними науками, а саме: *лінгвістична прагматика*, яка охоплює комунікативну діяльність особистості, умови використання певних мовних одиниць з метою досягнення впливу на аудиторію; *соціолінгвістика*, яка охоплює соціальні умови впливу на функціонування мови; *психолінгвістика*, яка спостерігає за розвитком комунікації в конкретній ситуації та особистістю, яка створює цю комунікацію. Політичний медіадискурс охоплює політичні повідомлення вербального та невербального характеру у медіа просторі, які мають на меті вплинути на реципієнта. Характерними ознаками медіадискурсу та політичного медіадискурсу є масовість, публічність, актуальність, впливовість та експресивність, які в свою чергу створюють продукт маніпуляційного та інформаційного впливу.

4. Визначено, що політики та політикині використовують мовні звороти, а саме епітети та метафори, із негативним та позитивним конотативним значенням з метою виділення певної інформації та створення певного образу щодо ситуації, явища чи особи. Таким чином, було зафіксовано відсоткове співвідношення епітетів та метафор, зокрема кількість використання епітетів становить 48%, що в свою чергу є найменшим показником, а частота вживання метафори становить 52% – найбільший показник. Також була встановлена частотність використання епітетів та метафор із позитивною та негативною конотаціями в жіночих політичних промовах та було отримано такі результати: частотність використання епітетів з позитивним конотативним значенням становить 55%, у той час як з негативним конотативним значенням – 45%. Використання метафор з позитивною конотацією складає 57%, а з негативною конотацією – 43%. Щодо чоловічих політичних промов, то було тримано наступні результати: частотність використання епітетів з позитивним конотативним значенням становить 59%, у той час як з негативним конотативним значенням – 41%.

Використання метафор з позитивним конотативним значенням складає 73%, а з негативним – 27%

5. Проаналізовано синтаксичну організацію політичних промов, які наповнені складними та простими синтаксичними конструкціями, за допомогою яких оратори висвітлюють певну ідею та проблему, створюючи певний образ висвітленої теми, так і власний образ. Було встановлено відсоткове співвідношення використання синтаксичних конструкцій. При дослідженні жіночих політичних промов було отримано такі результати: частотність використання складних речень із підрядним зв'язком становить 37%, у той час як із сурядним зв'язком – 12% та з безсполучниковим зв'язком – 7%. Частота вживання речень із поєднанням підрядного та сурядного типів зв'язку становить 10%. Використання простих речень складає 34%. Щодо чоловічих політичних промов, то було встановлено, що чоловіки-політики найчастіше вдаються до використання складних речень із підрядним зв'язком, частотність використання яких становить 35%, у той час як із сурядним зв'язком – 19% та з безсполучниковим зв'язком – 10%. Щодо речень із поєднанням підрядного та сурядного типів зв'язку, то їх частота вживання становить 12%, а використання простих речень складає 24%.

6. Охарактеризовано слово-образ «жінка» в сучасному англomовному медіадискурсі як сильну, вольову та цілеспрямовану особистість, яка прагне рівноправ'я, але в той же час має соціальні та культурні обмеження, та наділена гендерними стереотипами. Завдяки аналізу політичних промов було встановлено, що жінки є рушійними силами у поширенні феміністичного руху. Хоча жінки перебувають під натиском та відчують несправедливе ставлення до себе, вони продовжують активно боротися за власні права. Щодо побудови політичних промов, то політики та політикині вдало використовують мову, наділяючи її експресивністю та емоційністю, що в свою чергу робить промову більш цікавою та впливовою. Вдало побудована промова набуває більшої сили, адже поширення певної інформації реципієнт має бути зацікавленим у промові.

Отже, медіатексти, зокрема політичні промови та статті, мають складну синтаксичну будову та наділені лексико-стилістичними засобами, які є засобом на

позначення слово-образу «жінка». Жінка в сучасному англomовному медіапросторі постає особистістю, яка цілеспрямовано йде до своєї мети, а саме ліквідації гендерних стереотипів, отримання рівних прав та поваги до себе як до важливої ланки суспільства. Жінки-політики постають перед нами як професіонали, наповнені амбіціями та жагою до позитивних змін у професійній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Наукові праці

1. Арешенков Ю. О. Словесний образ в аспекті лінгвістичного аналізу тексту. *Лінгвістика і поетика тексту*. 2008. С. 45–50.
URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/filstd/article/view/1005/1006> (дата звернення: 11.11.2021).
2. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык: учебник. М.: Флинта: Наука, 2002. С. 58-63.
3. Барт Р. Риторика образа *Избранные работы: Семиотика. Поэтика*. М. Прогресс. 1994. С. 297–318. URL: <http://www.philology.ru/literature1/barthes-94a.htm> (дата звернення: 13.11.2021).
4. Бахтин М. М. Собрание починений. *Рус. Словари*. В 7 т. Т. 5. 1997. 731 с
5. Бацевич Ф.С. Лінгвістична прагматика: спроба обґрунтування проблемного поля і дослідницькі одиниці. *Мовознавство*. 2009. №1. С. 29-37
URL: https://movoznavstvo.org.ua/index.php?option=com_attachments&task=download&id=340 (дата звернення: 20.12.2020).
6. Белехова Л. І. Образний простір американської поезії: лінгвокогнітивний аспект. К. 2002. 462 с.
7. Борщ К. К., Ляшко М. М. Гендерні стереотипи як соціальна проблема сучасних жінок. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2017. № 1. С. 31–34.
URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/15128/1/ГЕНДЕРНІ%20СТЕРЕОТИПИ%20ЯК%20СОЦІАЛЬНА%20ПРОБЛЕМА%20СУЧАСНИХ%20ЖІНОК.pdf> (дата звернення: 09.11.2021).
8. Вакуленко М. О. Методологічні засади вивчення наукової термінології. *Термінологічний вісник*. 2013. № 2(2). С. 16–21.
URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/51281/02-Vakulenko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 10.11.2021).

9. Велівченко В. Ф. Політичний медіадискурс: Мовні засоби реалізації функції маніпулятивного впливу. *Вісник Черкаського університету. Серія «Філологічні науки»*. 2017. С. 21–27. URL:file:///C:/Users/Admin/Downloads/VchuF_2017_2_5.pdf (дата звернення: 21.12.2020).

10. Гаврилюк І. О. Мас-медійний дискурс: змістові, структурні та функціональні особливості. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2016. Вип. 10(1). С. 110-117. URL:apftp_2016_10(1)__24 (дата звернення: 20.12.2020).

11. Гайдук Н. А. Образность как категория современной лингвистики: трактовки и подходы к исследованию образных средств языка (2013). Каталоги | Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://surl.li/auqgg> (дата звернення: 10.11.2021).

12. Гнатенко К. Проблеми вивчення художнього образу в літературному творі. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (Літературознавство)*. 2016. С. 59–64.

URL:file:///C:/Users/Admin/Downloads/Nvmduf_2016_1_12.pdf (дата звернення: 20.12.2020).

13. Добросклонская Т. Г. Массмедийный дискурс: теория и методы изучения. Дискурс современных масс-медиа в перспективе теории, социальной практики и образования. 2014. 382 с.

14. Добросклонская Т.Г. Медиатекст: теория и методы изучения. *Вестн. Моск. ун-та. Сер. 10. Журналистика*. 2005. № 2. С. 28-34.

15. Желтухіна М. Р. Медиа-дискурс: структурная специфика. *Медиатекст: стратегии – функции – стиль* : коллективная монография. Л.И. Гришаева, А.Г. Пастухов, Т.В. Чернышова (отв. ред.) Орёл: Орловский государственный институт искусств и культуры, полиграфическая фирма «Горизонт», 2010. С. 19–31. URL:https://journ.bsu.edu.ru/publication/orel_media.pdf (дата звернення: 27.05.2021). 8

16. Зализницкая О. Что такое феминизм и зачем он женщинам в XXI веке. Marie Claire. URL: <https://marieclaire.ua/obshhestvo/chto-takoe-feminizm-i-zachem-on-nuzhen-v-xxi-veke/> (дата звернення: 28.11.2021).

17. Ибраев Л. И. Слово и образ. К проблеме отношения лингвистики и поэтики. *Филологические науки. М.: Высшая школа.* 1981. № 1. с. 5 – 13. URL: <http://www.mari.ru/homepage/ibraev/Slovo%20i%20obras..pdf> (date of access: 07.11.2021).

18. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград: Перемена, 2002. 477с.

URL: <https://www.pushkin.institute/science/publikacii/detail.php?ID=17667> (дата звернення: 07.11.2021).

19. Кісь О. Моделі конструювання гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні. *І.* 2003. № 27. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/kis.htm> (дата звернення: 22.12.2020).

20. Коваль Т. Л. Мовні процеси в сучасному медіатексті: аспекти газетного дискурсу. *Стиль і текст : (наук. зб.). К. : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Г. Шевченка,* 2009. Вип. 10. С. 13–17

URL:http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/sit/sit_2009_10.pdf (дата звернення: 21.12.2020).

21. Ковальова Г.П., Даніл'ян В.О. Трансформація жіночої гендерної ідентичності в сучасному медіа просторі. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія.* 2012.

URL:<https://cyberleninka.ru/article/n/transformatsiya-zhenskoj-gendernoy-identichnosti-v-sovremennom-media-prostranstve/viewer> (дата звернення: 20.12.2020).

22. Кожемякин Е. А. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования. *Научные ведомости Белгородского государственного университета.* 2010. №2(73). Вып. 11. С. 13-21. URL:<https://cyberleninka.ru/article/n/massovaya-kommunikatsiya-i-mediadiskurs-k-metodologii-issledovaniya/viewer> (дата звернення: 22.12.2020).

23. Колісник Ю. Текст і дискурс: проблеми дефініцій. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології».* 2010. № 675. С.

111–114. URL:<http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/6988/1/25.pdf> (дата звернення: 22.12.2020).

24. Коцюбинська М. Х. Поетика Потебні та її значення для радянського літературознавства. Рад. літературознавство. 1961. № 2. С. 46–57

25. Кочерга М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ: Видавничий центр «Академія». 2006. 423 с.

26. Кузьменко О. Специфіка конструювання масмедійного дискурсу засобами масової інформації. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету. Серія Філологічні науки. 2015.

URL: <https://core.ac.uk/reader/42972836> (дата звернення: 08.11.2021).

27. Кукуленко-Лук'янець І. В. Психологічний образ жінки в українській літературі. *Збірник наукових праць КІНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України*. 2010. Вип. 8. С. 546–554. URL: <http://journals.urau.ua/index.php/2227-6246/article/view/162113> (дата звернення: 20.12.2020).

28. Левада Ю.А. Комплексы общественного мнения. *Информационный бюллетень ВЦИОМ*. М., 1996. № 6 (26). С.8.

29. Лисенко Є. А. Образ, словесний образ, художній образ: уточнення понять. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Т. 1, № 34. С. 114–116. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/12208> (дата звернення: 13.11.2021).

30. Лютянська Н. І. Мас-медійний дискурс: типологічні та структурно-організаційні особливості. *Наукові записки (Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя)*. Сер. : Філологічні науки. 2014. Кн. 2. С. 136-141. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2014_2_28 (дата звернення: 20.12.2020).

31. Мазурок М. Мова і мовлення як предмет психолінгвістики. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 1. С. 55-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2014_1_17 (дата звернення: 21.12.2020).

32. Максименко Ю., Синенький Д. Теоретичні засади пізнання художнього образу. *Психологія і суспільство*. 2009. № 4. С. 181–185.

URL: <https://roippo.org.ua/upload/iblock/1fe/psykhol.-khud-obraza.pdf> (дата звернення: 11.11.2021).

33. Максимова А. Жінка в мистецтві: творити VS бути музою – Повага. Повага.

URL: <https://povaha.org.ua/zhinka-v-mystetstvi-tvoryty-vs-buty-muzoyu/> (дата звернення: 29.11.2021).

34. Маслова Ю. П. Моделі гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні (на матеріалах друкованих ЗМІ). *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Аксіома*. Вип. 20. С. 425–436.

URL: https://eprints.oa.edu.ua/1301/1/maslova1_120412.pdf (дата звернення: 27.05.2021).

35. Олешко, С., Біла, О. Історичний ракурс уявлень про жінку у різні епохи (Historical ideas about female in different ages). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Гендерні дослідження»*. Вип. 2. 2016. Ст. 141-147. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/5310/> (дата звернення: 01.11.2021).

36. Павлуцька В.О. Політичний дискурс: особливості та функції. *Вісн. Житомирського держ. університету. Філологічні науки*. Вип. 39. Житомир, 2008. С. 218-221. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/2446/1/218-221.pdf> (дата звернення: 10.11.2021).

37. Павлуцька В.О. Політичний дискурс: особливості та функції. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. Випуск 39. Житомир, 2008. С. 218–221.

38. Петрина О. С. Методологічні засади дослідження англomовних та українських терміносистем банківської сфери. *Закарпатські філологічні студії*. Т. 1, № 3. С. 174–179.

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/25004/1/методологічні%20за%20собі%20дослідження.pdf> (дата звернення: 13.11.2021).

39. Печеранський І., Васкул Х. Сучасний медійний дискурс та роль у ньому журналістського розслідування. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2018. № 2. С. 22–29.

URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/624266.pdf> (дата звернення: 10.11.2021).

40. Прокопенко А. В. Інтерв'ю у передвиборчому американському дискурсі: структурно-семантичний та комунікативно-прагматичний аспекти: автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. м. Донецьк, 2013. 22 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/324282793.pdf> (дата звернення: 09.11.2021).

41. Ревзина О. Г. Язык и дискурс. *Вестник Московского университета*. № 1. 1999. С. 25-34. URL: <https://danefae.org/lib/ogrevzina/jazidis.htm> (дата звернення: 10.11.2021).

42, Розендельф М.Я. Образ как компонент значения слова. *ВЕСТНИК ВГУ. Серия: Филология. Журналистика*. 2007. С. 87–91.

URL: <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/phyllolog/2007/01/2007-01-20.pdf> (дата звернення: 20.12.2020).

43. Романова С. Художественный образ в пространстве семиотических отношений. *Вестник МГУ. Серия 7. Философия*. М. 2008. С. 28–38 URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/hudozhestvennyy-obraz-v-prostranstve-semioticheskikh-otnosheniy> (дата звернення: 11.11.2021).

44. Русакова О. Ф. Медиадискурс как концепт дисциплины «политическая коммуникативистика». *Научные ведомости Белгородского государственного университета. Гуманит. науки*. Вып. 20, № 27. С. 150–160.

URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/mediadiskurs-kak-kontsept-distipliny-politicheskaya-kommunikativistika> (дата звернення: 11.11.2021).

45. Свірідова Ю.О., Ярмач О.С. Синтаксична організація політичних промов в англомовному медіадискурсі (на матеріалі промов Гіллари Клінтон). *Роль іноземних мов у соціокультурному становленні особистості: збірник наукових праць / за заг. ред. О.В. Ковтун*. Київ: НАУ, 2021. С. 124-128.

46. Семотюк О. Політичний медіа-дискурс і медіатизація політики як базові концепти політичної комунікативістики. *Науковий вісник Східноєвропейського*

національного університету імені Лесі Українки. 2017. С. 272–275. URL: <https://rgf.vnu.edu.ua/index.php/rgf/article/view/55/54> (дата звернення: 20.12.2020).

47. Суська О. О. Розвиток інформаційно-комунікативних теорій мас-медіа та вивчення впливу інформаційного простору на особистість людини. *Слово. Символ. Текст*. К., 2006. С. 211–226.

48. Темнова Е. В. Современные подходы к изучению дискурса. Язык, сознание, коммуникация. 2004. № 26. С. 24–32. URL: <https://docplayer.com/27534497-Sovremennye-podhody-k-izucheniyu-diskursa.html> (дата звернення: 02.11.2021).

49. Ткаченко А. В. Художній образ як ключове поняття в естетичному вихованні. *Наука і освіта*. 2016. № 12. С. 63–67.

URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2016/12_2016/13.pdf (дата звернення: 12.11.2021).

50. Удяк Г. Художній образ як центральний компонент структури літературного твору. *Філологічні науки. Літературознавство*. 2014. № 19. С. 147–152. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/5700/1/29.pdf> (дата звернення: 12.11.2021).

51. Черемхівка Г. Є. Тропи і фігури у медіатекстах початку XXI ст.: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Кривий Ріг, 201. 213 с. URL: http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/K08.051.05/dissertation_5637c8bacd553.pdf (дата звернення: 27.05.2021).

52. Черниш О. А. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст» у сучасній медіа лінгвістиці CORE. CORE Aggregating the world's open access research papers. URL: <https://core.ac.uk/display/17191210> (дата звернення: 22.12.2020).

53. Шепель Ю. Медіа-дискурс як засіб маніпулятивного впливу на читача. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. С. 302–307. URL: <https://rgf.vnu.edu.ua/index.php/rgf/article/view/61> (дата звернення: 20.12.2020).

54. Ярмач О.С. Слово-образ «жінка» в англomовному медіадискурсі. *Політ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей XXI міжнар. наук.-практ.*

конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених: [у 2-х т.]. Т. 1 (Київ, 5-9 квітня 2021 р.) / [ред. кол.: Н.В. Ладогубець, А.М. Кокарева та ін.]. Київ: НАУ, 2021. С. 96–98.

55. Ясіновська О. Про межі термінів поняття і концепт у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Вісник Львівського ун-ту. Серія філологія*. 2003. Вип. 30. С. 268.

56. Harris Z.S. Discourse Analysis. *Language*. 1952. Vol. 28, No1. P. 1—30. URL: <https://www.jstor.org/stable/409987> (date of access: 07.11.2021).

Джерела матеріалу дослідження

57. Bill Clinton Calls Hillary 'a Natural Leader' as She Makes History. *Time*. URL: <https://time.com/4424365/dnc-hillary-clinton-nomination/> (date of access: 08.11.2021).

58. Blakemore E. 'Women's Rights are Human Rights,' 25 years on. *History*. URL: <https://www.nationalgeographic.com/history/article/womens-rights-human-rights-25-years-later> (date of access: 27.02.2021).

59. Chozick A. Hillary Clinton Ignited a Feminist Movement. By Losing. (Published 2018). *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2018/01/13/sunday-review/hillary-clinton-feminist-movement.html> (date of access: 27.02.2021).

60. EP 2: Women's Rights are Human Rights w/ Hillary Clinton. Georgetown Institute of Women Peace and Security. URL: <https://giwps.georgetown.edu/ep-2-womens-rights-are-human-rights-w-hillary-clinton/> (date of access: 28.02.2021).

61. Former First Lady Michelle Obama Wishes Women Could Fail Like Men. *Global Citizen*. URL: <https://www.globalcitizen.org/fr/content/michelle-obama-tracee-ellis-ross-gender-equality/> (date of access: 27.05.2021).

62. Jimmy Carter: Why I Believe the Mistreatment of Women is the Number One Human Rights Abuse. The Carter Center | Waging Peace, Fighting Disease & Building Hope. URL: https://www.cartercenter.org/news/editorials_speeches/jc-TEDWomen-may-2015.html (date of access: 07.11.2021).

63. Michelle Obama on sexual misconduct and gender inequity: 'Enough is enough'. *NBC News*. URL: <https://www.nbcnews.com/news/us-news/michelle-obama-keep-fighting-gender-equality-even-if-it-makes-n918921> (date of access: 28.02.2021).

64. Pelosi Statement on Women's Equality Day. Speaker Nancy Pelosi. URL: <https://www.speaker.gov/newsroom/82621> (date of access: 07.11.2021).
65. Power Shortage. The Atlantic. URL: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2020/10/hillary-clinton-womens-rights/615463/> (date of access: 27.02.2021).
66. President Joe Biden's speech on voting rights: TRANSCRIPT. ABC News. URL: <https://abcnews.go.com/Politics/president-joe-bidens-speech-voting-rights-transcript/story?id=78827023> (date of access: 07.11.2021).
67. Remarks by President Biden on International Women's Day | The White House. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/03/08/remarks-by-president-biden-on-international-womens-day/> (date of access: 07.11.2021).
68. Remarks by the President at United States of Women Summit. whitehouse.gov. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/06/14/remarks-president-united-states-women-summit> (date of access: 04.11.2021).
69. Sanford C. Nancy Pelosi, House Democrats Press Conference on Violence Against Women Act Transcript March 17. Rev. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/nancy-pelosi-house-democrats-press-conference-on-violence-against-women-act-transcript-march-17> (date of access: 07.11.2021).
70. Sanford C. Rep. Alexandria Ocasio-Cortez (AOC) House Floor Speech Transcript on Yoho Remarks July 23. Rev. URL: <https://www.rev.com/blog/transcripts/rep-alexandria-ocasio-cortez-floor-speech-about-yoho-remarks-july-23> (date of access: 07.11.2021).
71. Transcript: Read the full transcript of President Obama's farewell speech. Los Angeles Times. URL: <https://www.latimes.com/politics/la-pol-obama-farewell-speech-transcript-20170110-story.html> (date of access: 08.11.2021).
72. Vogue. Vogue Exclusive: Michelle Obama talks female education and empowerment. Vogue Paris.

URL: <https://www.vogue.fr/fashion-culture/article/exclusive-interview-michelle-obama-female-education-empowerment-international-womens-day> (date of access: 27.02.2021).

73. Women's Role in Peace and Politics - Mar. 31, 2017. Archives of Women's Political Communication. URL: <https://awpc.cattcenter.iastate.edu/2017/05/31/remarks-on-womens-role-in-peace-and-politics-mar-31-2017/> (date of access: 28.02.2021).

Довідкова література

74. Алексенко С.Ф. Конкретно-наукові методи лінгвістичних досліджень: методичні рекомендації для студентів 1 курсу магістратури факультету іноземної та слов'янської філології. Сум. ДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 44 с. URL: https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/9505/1/Aleksenko_Konkretno-naukovi%20metody.pdf (дата звернення: 01.11.2021).

75. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. К.: Заповіт, 2016. 244 с. URL: <https://razumkov.org.ua/upload/Gender-FINAL-S.pdf> (дата звернення: 20.12.2020).

76. Голянич М.І. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів за редакцією М.І.Голянич. Івано-Франківськ : Сімик, 2012. 392 с.

URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/2809> (дата звернення: 20.12.2020).

77. Конечкая В.П. Социология коммуникаций. Учебник. М.: Международный университет бизнеса и управления, 1997 - 304 С.

URL: <https://www.twirpx.com/file/106582/> (дата звернення: 20.12.2020).

78. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник. К.: Видав. центр «Академія». 1999. 288 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk795964.pdf> (дата звернення: 20.12.2020).

79. Круглий стіл в МЦПД на тему «Жінка у суспільно–політичному житті: упередження, можливості, перспективи» URL:<http://icps.com.ua/kruhlyy-stil-v-mtspd-natemu-zhinka-u-suspilno-politychnomu-zhytti-uperedzhennyamozhlyvosti-perspektyvy/> (дата звернення: 20.12.2020).

80. Ліщук Ю. Яка вона - жінка майбутнього?. Audience Is Everything - Nielsen. URL: <https://www.nielsen.com/ua/uk/insights/article/2017/a-woman-of-the-future/> (дата звернення: 09.11.2021).

81. Лурия А.Р. Язык и сознание Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. С. 416. (тр16) URL: <https://www.twirpx.com/file/230723/> (дата звернення: 02.11.2021).

82. Лютий В. П. Розробка методології та методики дослідження в практиці соціальної роботи: Теоретичний аналіз об'єкту дослідження. Висунення гіпотез. Визначення системи завдань емпіричного дослідження. Вибір методів емпіричного дослідження. Методика досліджень в соціальній роботі. 2010. С. 1–16. URL: <http://surl.li/auuxr> (дата звернення: 08.11.2021).

83. Махній М. М. Психея: між Еросом і Логосом. Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2013. 416 с. URL: <http://surl.li/aupna> (дата звернення: 02.11.2021).

84. Немов Р. С. Психологический словарь. М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2007. С. 246

URL: https://www.phantastike.com/common_psychology/psihologicheskii_slovar/zir/ (дата звернення: 02.11.2021).

85. Николаев А.И. Основы литературоведения: учеб. пособ. Иваново: ЛИСТОС, 2011. С. 34-38. URL: <http://surl.li/aupmt> (дата звернення: 01.11.2021).

86. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка: 80 000 слов и фразеологических выражений. Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова. М. 2006. С. 432. URL: <https://www.twirpx.com/file/1570631/> (дата звернення: 01.11.2021).

87. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 196 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/46595102.pdf> (дата звернення: 21.12.2020).

88. Суперанская А. В. Общая терминология: вопросы теории. М.: Либроком, 2012. 248 с. URL: <http://padabum.com/d.php?id=30658> (дата звернення: 01.11.2021). 91

89. Уоллерстайн, К. Худоба и эстетика отверженности в современной модной рекламе. Теория моды. № 1. С. 115

90. Факти про становище жінок і чоловіків в українському суспільстві. С. 1–3.

URL: http://wu.cn.ua/files/pdf_public/06_012.pdf (дата звернення: 21.12.2020).

91. Шапинская Е. Масс медиа Энциклопедия культурологии

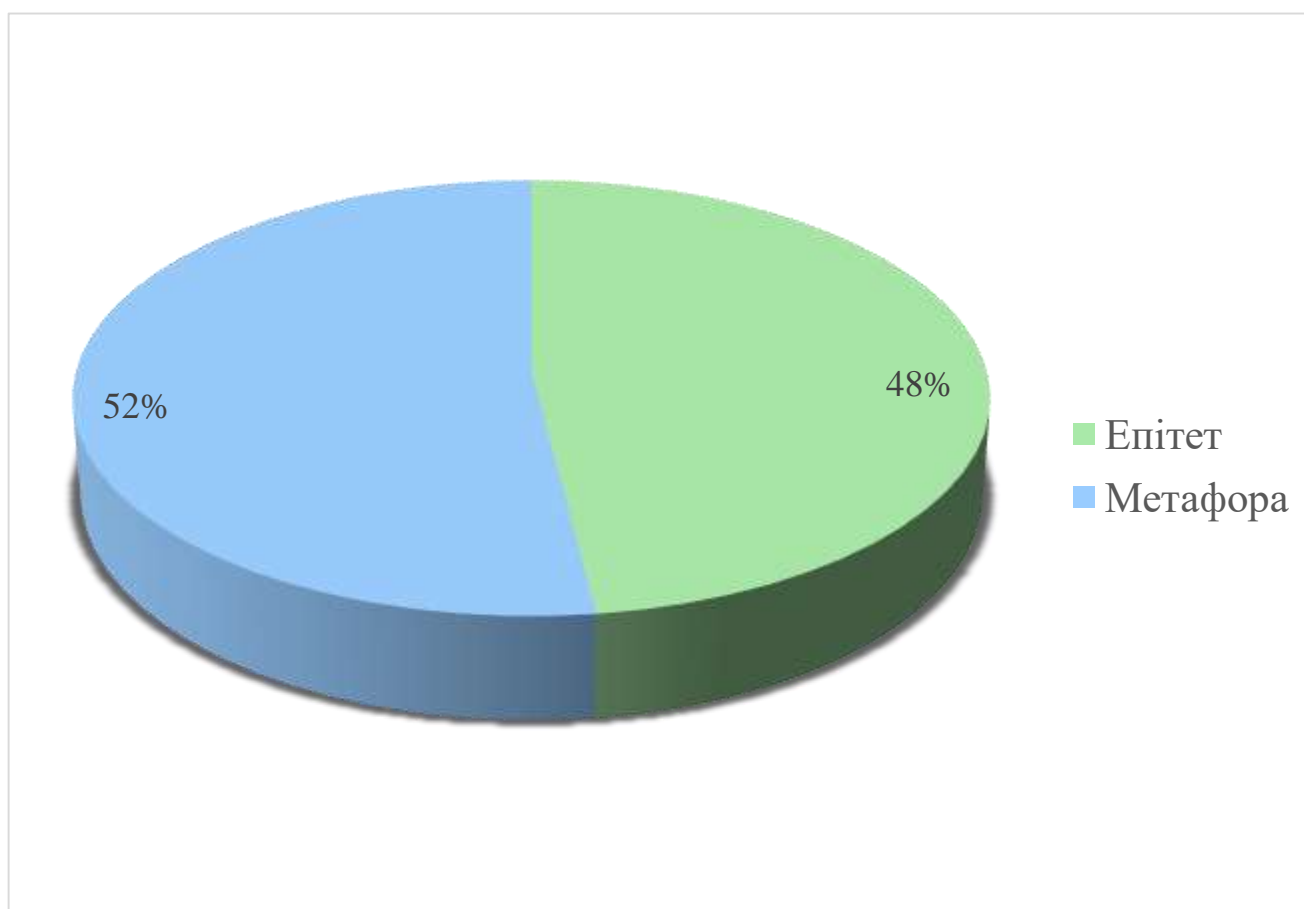
URL: https://dic.academic.ru/dic.nsf/%20enc_culture/1048/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D1%81. (дата звернення: 08.11.2021).

92. Энциклопедический социологический словарь. М., 1997. С.771–772.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зведена картина відсоткового співвідношення лексико-стилістичних засобів на позначення образу «жінка» (на матеріалі промов Гіларрі Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі, Мішель Обама, Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона)

Метафори на позначення образу «жінка» з позитивним та негативним конотативними значеннями (на матеріалі промов Гіларрі Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі та Мішель Обама)

Метафори		
№	Позитивне конотативне значення	Негативне конотативне значення
1.	to stand on the shoulders of other people	democracy is under siege
2.	to break many barriers	a deep anxiety about women in power
3.	a direct hit on the Chinese	the messy work of democracy
4.	to push the envelope	a retrenchment against democracy
5.	to pave the way for the next generation	to play on the insecurities and the fears and the resentments and the biases of people
6.	women power	a drumbeat of harassment
7.	a guiding hand to support them when they stumble	to come under particular fire
8.	to discover their own voices	women who were in the trenches of issues
9.	a ripple effect	to pull into their struggle
10.	a rising tide of women's rights	crazy, crazy bar for each other
11.	agents of change, makers of peace and drivers of progress	to fight so hard to get to the table

12.	deep in the bowels of the State Department, but front and center	to turn our back on diplomacy
13.	to shine a bright light on issues	an imperfect vessel for the feminist cause
14.	borders dissolve in the face of pressures	to create hatred in our hearts
15.	inventing the future we want	to face many barriers
16.	a national awakening among women	
17.	to shatter “that highest, hardest glass ceiling	
18.	Everests of evidence	
19.	to break the silence	

Епітети на позначення образу «жінка» з позитивним та негативним конотативними значеннями (на матеріалі промов Гіларрі Клінтон, Александрії Окасіо-Кортес, Ненсі Пелосі та Мішель Обама)

Епітети		
№	Позитивне конотативне значення	Негативне конотативне значення
1.	a brave woman	...don't get rattled. Don't get, you know, intimidated
2.	stories are indeed powerful	a well-guarded secret
3.	parliamentary system is to some extent more susceptible	serious efforts
4.	the extraordinary role	magical thoughts
5.	the first professional woman	dangerous place
6.	they were uniquely positioned	the most horrific, almost unimaginable abuse and cruelty
7.	outspoken feminism	accomplished women
8.	crucial roles	a forceful, cathartic revolt
9.	a fundamental right	daunting impassivity
10.	the peace table	pervasive inequities
11.	sweeping, necessary changes	an abusive language
12.	a powerful man	shameful pay disparities
13.	a decent man	unfair economic impacts
14.	a constant, relentless, strong advocate	
15.	courageous suffragists	

Метафори на позначення образу «жінка» з позитивним та негативним конотативними значеннями (на матеріалі промов Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона)

Метафори		
№	Позитивне конотативне значення	Негативне конотативне значення
1.	to remove barriers	a lagging indicator
2.	to open our eyes	still stuck in the toughest of economic circumstances
3.	leader with the eye of a strategist	honor killings
4.	the heart of a warrior	people on the battlefield had proper equipment
5.	the future that we're building	
6.	to seize that moral arc	
7.	to bend it with her bare hands in the direction of justice	
8.	to shatter that glass ceiling	
9.	the democratic threshold	
10.	to open the doors of opportunity	
11.	no door will be closed to them	

Епітети на позначення образу «жінка» з позитивним та негативним конотативними значеннями (на матеріалі промов Барака Обама, Джиммі Картера, Джо Байдена та Білла Клінтона)

Епітети		
№	Позитивне конотативне значення	Негативне конотативне значення
1.	relentless commitment	slow, tireless, often frustrating and unheralded work
2.	boundless courage	a subservient position
3.	the powerful nations	an ascendant position
4.	the incredible work	an all-pervasive problem
5.	the barrier-breaking accomplishments	an abusive husband or an employer
6.	not just token members	a horrible affliction
7.	integral parts	a tough battle
8.	incomparable skill	
9.	a natural leader	
10.	a good organizer	

Візуальне представлення етапів роботи

